

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Citiți în acest număr:

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Discuție despre contemporaneitate

de Tatiana Nicolescu

pag. 2-a

MILIOANE DE CONSTRUCTORI

de Ion Mănu

pag. 3-a

Am fost în Uniunea Sovietică

de Albert Kahn

pag. 4-a

Microcosmos, macrocosmos

de I. Toth

pag. 8-a

SEMNELE NOULUI

O prejudecată căreia odinioară i se atribuia soliditatea unui adevăr indiscutabil afirmă că nu poți fi profet în țara ta. Dar ce înseamnă, la drept vorbind, acest pretins adevăr, dacă nu teama în fața viitorului nesigur, dacă nu nepuința de a stăpîni forțele care-l făuresc.

Socialismul a dezmințit și multe alte asemenea „adevăruri” preconceptuate și a dat omului nu numai puterea de a-și construi viitorul, dar și pe aceea de a-l prevedea, de a și-l făuri cu bună știință.

Și ce poate fi mai pasionant decât să descifrezi în oceanul de fapte care constituie toate laolaltă realitatea de astăzi, semnele a ceea ce va fi, contururile a ceea ce va însemna lumea de mâine? Cu atât mai mult cu cât și noțiunea de viitor capătă sub ochii noștri o accepție deosebită de aceea pe care o avea mai înainte. Pentru noi, și cu atât mai mult pentru omul sovietic, viitorul nu mai este o mare necunoscută învăluită în neferici incerte, ci numai suma eforturilor, a bucuriilor și încercărilor noastre de astăzi. Noi știm că vom avea viitorul pe care ni-l dorim, pentru că sintem gata nu să-l așteptăm, ci să-l cucerim.

Din acest punct de vedere, cititorul de ziare din Uniunea Sovietică are o mare și dublă mulțumire, pe care n-o poate avea și pe care n-o poate, credem, nici înțelege cititorul obișnuit al presei burgheze. Căci atunci cînd cetățeanul sovietic își despăturește dimineața ziarul, el capătă deodată sub ochi nu numai imaginea prezentului, ci și aceea, pe fiecare zi tot mai bine reliefată, a viitorului.

Septenatul — și nu numai septenatul, ci și planul de cincisprezece ani, au intrat în viața personală a omului sovietic, și-au deschis drum spre inimă și față publică. În fiecare zi, zărele publice — fără a le sublinia în mod deosebit, fără a le deosebi adesea de alte evenimente care constituie cotidianul sovietic — o multitudine de întâmplări care depășesc hotarele vremii de față, prefigurînd timpuri pînă de curînd numai visate.

Să culegem cîteva, la întâmplare, fără grija de a face o selecție, căci sînt toate la fel de elocvente. Iată, la 20 martie, în

raionul „Sovetski” din Moscova s-a deschis o nouă universitate populară. Universitatea are două facultăți, de artă și literatură, iar cursurile ei sînt frecventate de muncitorii și funcționarii întreprinderilor din raion. Scriitori, regizori, cineaști, actori, arhitecți, muzicieni, compozitori le vor ține prelegeri despre arta, literatura și arhitectura clasică și contemporană. În aceeași zi, la universitatea muzicală de pe lângă Conservatorul din Leningrad domnea forșota obișnuită. Căci nu se întîplase nimic nou. În afară doar de faptul că sute de muncitori și funcționari, ingineri și marinari, pensionari și gospodine se înghesuiau să asculte lecțiile-concert predate de profesorii și studenții Conservatorului.

Dar nu sînt chiar peste tot locul universității muzicale! Minerii din Gubkin, de pildă — ați auzit vreodată de acest oraș? — n-au încă universitate muzicală! Se pare că preferințele lor se îndreaptă într-altă parte. Cel puțin așa sintem îndemnați să judecăm, citînd o altă informație. Ei și-au înființat un studiu cinematografic pentru amatori. Primul film de scurt metraj realizat în noul studiu are ca temă viața minerilor ce depășesc planul de extracție al minei-reului de fier.

Din orașul Novotroișk vine o veste și mai simplă, căreia nu i se acordă mai mult de trei rînduri de gazetă. De cînd funcționează echipele voluntare de ajutorare a miliției, în oraș nu se mai petrec de fel acte de huliganism sau furturi! Așa încît ce să ne mai mirăm dacă o știre care anunță că 75 de lucrători ai Combinatului chimic din Salavat urmează cursurile de aspirantură, poate trece de-a dreptul neabgată în seamă.

Nu-i așa că asemenea întîmplări pot fi amintite la voia întîmplării, fără a simți nevoia de a mai face o legătură anume între ele? Căci ele vorbesc de la sine și sînt suficiente cum nu se poate mai trainic prin vremea și locul în care se petrec.

În fața zilei de azi, omul sovietic vede relieful zilei de mâine. El n-are nevoie să fie profet, pentru că e constructor.

V. Dascălu

Nikolai Groșev, oțelar la uzina „Zaporojstal”

Citiți în pag. 6-7:

GOGOL

(150 de ani de la nașterea scriitorului)

Articole de: RADU BELIGAN, MIHAI GAFIȚA, POMPILIU CARAIOAN, GEO ȘERBAN.

12

(732)

Anul XV

27 martie 1959

12 PAGINI

1 LEU

Darurile apei

bronz de: N. Zelenskaia

Cititorii lui Simonov și Bek

Cu cititorii lui Konstantin Simonov și Alexandr Bek m-am întâlnit în repetate rânduri, fie pe malul Mării Negre, la Constanța și Vasile Roaită, fie în inima munților Carpați. Erau muncitori de la „Steagul Roșu” din Orașul Stalin, ostași, strungari din atelierele uzinelor „Grivița Roșie” din Capitală, membri ai corpului didactic din Craiova sau familii ale muncitorilor din Baia Mare. De la un capăt la altul al țării, am avut îndelungi discuții cu lectorii pasionați ai liricii lui Simonov sau ai prozei avântate, dedicată eroismului, a lui Alexandr Bek. Intre recenzent și cititorii care cunoșteau cărțile celor doi scriitori sovietici s-au întins punți de apropiere și, mai ales, de discuții animate.

La Baia Mare am avut fericită surpriză ca, la sfârșitul prezentării poezilor lui Simonov, să urce lângă mine pe estradă un tânăr miner, abia trecut de 20 de ani, care a început să recite cu glas domol:

„Să m-aștepti nesovăind!
Și-am să-ți vin napoi...
Să m-aștepti când pling în grind
Galbenele ploi.
Să m-aștepti, prin ierni și veri,
Arșiți și zăpezi,
Alții uită ce a fost ieri —
Tu s-aștepti, să crezi!”

Cu asemenea recitări am fost întâmpinat la Galați, Pitești și la Vasile Roaită, astfel că prezenta-

O culegere în limba rusă din opera lui F. J.-Curie

În Editura Academiei de Științe a U.R.S.S. a apărut, recent în traducere rusă, o culegere de studii și articole din opera marelui savant și luptător francez pentru pace Frédéric Joliot-Curie. Volumul cuprinde principalele lucrări științifice ale marelui fizician precum și o serie de articole de fundamentală importanță pentru fizica nucleară contemporană, scrise în colaborare cu Irène Joliot-Curie.

Cu toate că cea mai mare parte a lucrărilor incluse în culegere se referă la o perioadă depășită din istoria fizicii, ele continuă totuși să-și păstreze tot interesul dat fiind că evocă traseul parcurs de știință în rezolvarea problemelor și importanțelor probleme care au hotărât progresul ramurilor-cheie ale fizicii nucleare de astăzi.

Culegerea cuprinde lucrări de fizică și din ramurile de activitate înrudite cu aceasta, tratând despre aplicarea izotopilor radioactivi în biologie și medicină, precum și despre probleme mai generale, referitoare la aplicațiile practice ale fizicii nucleare, la organizarea activității de cercetare etc.

rea operele lui Simonov se lăcea în comun, de întreaga asistență, care participa activ, pentru ca apoi să se angajeze interesată în discuții fructuoase despre opera poetului.

Căci uneori, deși trebuia să ne rezumăm numai la opera poetică a lui Simonov, ne antrenăm în discuții despre piesele aceluiași autor „Chestiunea rusă” sau „Un flăcău din orașul nostru”.

Mărturisesc că cea mai emoționantă întâlnire cu cititorii lui Alexandr Bek a avut loc la „Grivița Roșie”. Întâlnirea a avut loc chiar în atelier. Auditoriul în saloapetă s-a rezemat de strungurile abia oprite din mers. Și tot în atelier se afla un stand de cărți, în care domina prezența volumelor lui Bek. Ca să vorbesc, m-am urcat pe o ladă. Din celelalte ateliere se mai auzea, îndepărtat, zgomotul motoarelor. Totul era inedit pentru mine. Astfel mai vorbisem doar o singură dată ostașilor, în pauza unor exerciții de luptă. Și totuși, sentimentul încercat, când am vorbit celor de lângă strung, chiar în atelierul care mai păstra căldura și freacă muncii, a fost cu totul inedit. Mai ales că vorbeam despre viața interesantă și captivantă a talentatului constructor de motoare Alexei Nikolaevici Berejkov. Atmosfera atelierului din carte se continua în trăirea atelierului în care vorbeam. Pe constructorii de motoare despre care povesteam îi simțeam respirând la câțiva pași de mine. Deodată, răsună în atelierul vecin:

— Dați drumul pompelor!
Iată, deci și o replică din cartea lui Bek, rostită după atita vreme, însă de alți oameni, în cu totul alte locuri!

La sfârșit, standul s-a golit de cărți, alți de numeroase erau solicitările de autografe care făcuseră lui Alexandr Bek!

Iată acum și o altă întâmplare semnificativă, tot cu cartea lui Bek „Viața lui Berejkov”, care mă întoarce cu câteva luni în urmă cu gândul, pe plaja de la Vasile Roaită. Cam la o săptămână după ce prezentasem cartea, am fost oprit pe plajă de un tânăr muncitor din Oradea. Mi s-a adresat emoțional, îmbujorat la față nu numai de focul razelor de soare dar, mi s-a părut mie, și de un foc lăuntric:

— Aș vrea să vă mulțumesc!
L-am privit ulmit, fără să înțeleg...

— Și... Știi, cu motoarele mă ocup și eu...Cartea mi-a dat aripă, îndrăzneală... Vreau să încerc...

I-am promis că dacă va reuși, eu voi fi cronicarul care-l va consemna viața. Bineînțeles, și descompunerea. De emoție am uitat însă să facem cunoștință. N-are a face. Când va dobîndi victoria, o să ne regăsim noi, ba chiar cu ușurință! Până atunci îi urez din toată inima succes deplin și neîntârziat.

Am enumerat fugitiv aici doar câteva aspecte de la întâlnirile cu lectorii cărților lui Simonov și Bek, câteva momente, grăitoare însă, care demonstrează valoarea pe care le aduce cartea sovietică și cititorilor ei români, dragostea și atenția de care se bucură aceste cărți în țara noastră.

DISCUȚIE DESPRE CONTEMPORANEITATE

„Contemporaneitatea — lată problema principală” — și-a intitulat în chip foarte sugestiv scriitorul Alexandr Ceakovski articolul publicat în unul din ultimele numere ale revistei Literaturnaia gazeta (19 martie). Indemnul de a dezbate problema contemporaneității, de a-i acorda atenție răsună cu o deosebită vigoare atât în discuțiile premergătoare celui de al III-lea Congres al scriitorilor sovietici, cât și în dezbaterile diferitelor congrese republicane, care au avut loc pînă acum. În această chemare spre contemporaneitate, spre tema actuală în literatură, adresată tuturor scriitorilor de pe întinsul Țării Sovietice se concretizează problema esențială, problema cheie a dezvoltării literaturii sovietice din zilele noastre. Și nu numai a literaturii sovietice, ci a tuturor literaturilor realismului socialist, a tuturor operelor literare progresiste. În acest sens, în articolul pomenit mai înainte, Ceakovski face remarcă justă că despre problema contemporaneității încep să discute și cercurile literare și o serie de scriitori din apus, care pînă de curînd considerau tematica actuală drept o vulgarizare a artei și care acum vorbesc despre legătura artei cu realitatea.

Dezbaterile atât de ample în jurul problemei contemporaneității în literatură purtate de opinia publică sovietică au dus la interesante precizări ale conținutului acestei noțiuni, la distincții de nuanțe (de pildă, e binevenită deosebirea făcută în raportul lui Mikola Bajan la Congresul scriitorilor din Ucraina între tema contemporană și rezonanța contemporană a unei serii de idei, sugerate de chestiunea pusă (contemporaneitate și măiestrie, conflictul eroului contemporan etc.).

Importanța deosebită a problemei contemporaneității a determinat dorința scriitorilor sovietici de a o lămurii cât mai deplin, cât mai substanțial. Afirmarea lui Ceakovski că „problema reflectării vieții contemporane în literatură este în pri-

mul rînd o problemă politică” caracterizează foarte bine semnificația discuțiilor.

Zugrăvirea contemporaneității este o sarcină de onoare a literaturii realismului socialist, care decurge în modul cel mai direct din concepția leninistă asupra rolului operei de artă în societate și este indisolubil legată de principiul de bază al literaturii sovietice de spiritul de partid.

Istoria literaturii sovietice cunoaște nenumărate cazuri de rodnică incursiune a scriitorului în contemporaneitatea imediată. Am putea spune că marea majoritate a operelor clasice ale literaturii sovietice, cărțile cele mai reșcite, care au avut un uriaș răsunet în lume, poartă pecetea contemporaneității. Cimentul sau Sotul. Pămînt deșteleit sau Hidrocentrala, Povestea unui om adevărat sau Tînăra Gardă, Departe de Moscova sau Bătălia continuă nu sînt exemple caracteristice de opere inspirate din clocotul vieții inconjurătoare? Patosul romantic al cuceririlor uimitoare ale spiritului uman, realizările minunate ale minilor iscusite ale omului, avîntul și entuziasmul poporului sovietic pornit să construiască comunismul fac ca, mai mult ca oricînd, contemporaneitatea să fie cu adevărat izvorul cel mai fecund de inspirație pentru scriitorii. Izvorul cu adevărat dătător de viață al literaturii. Mai mult ca oricînd a te izola de contemporaneitate, a ignora mersul năvalnic al vremii înaintea, a zăgăzui pătrunderea suflului contemporan în opera ta, înseamnă a-ți condamna creația la moarte sigură. Cît adevăr conțin cuvintele rostite de unul din participanții la Congresul scriitorilor din Kazahstan: „Contemporaneitatea dă viață literaturii, face să pulseze singele ei, o face să respire aer proaspăt, fără contemporaneitate literatură s-ar ofiți întocmai ca un mesteacăn plantat într-un teren nisipos”.

Discuțiile despre contemporaneitate privesc, de fapt, problemele esențiale ale întregii literaturii sovietice. Lucrul acesta a reieșit din plin

din dezbaterile purtate de scriitorii ucraineni la recentul lor congres republican. Subliniind în raportul său atenția deosebită care trebuie acordată contemporaneității, Mikola Bajan a analizat în amănunt ultimele opere ale literaturii ucrainene, inspirate din viața de astăzi a omului sovietic și mai ales cele care au drept eroi figuri de muncitori. Din această discuție a reieșit ca o sarcină de primă importanță ridicarea măiestriei artistice.

În preajma Congresului se discută pe larg despre modalitățile legăturii strînse cu viața, a contactului cu pulsul vremii pe care scriitorul nu trebuie să-l piardă nici o clipă. Desigur că modalitățile de realizare a acestei legături cu viața sînt foarte diferite și variate și ar fi greu de stabilit anumite reguli în această privință, de dat rețete sau de impus anumite soluții. S-a arătat însă că oricare ar fi calea pe care ar alege-o scriitorul, el nu trebuie să uite nici o clipă că această legătură cu realitatea este „temelia trinitică a monumentului nostru literar” — cum a spus L. Dmiterko.

Foarte interesante au fost intervențiile citorva scriitori în problema eroului contemporan. Cine este acest erou și mai ales cum trebuie zugrăvit? Sintetizînd de fapt părerile tuturor participanților la Congresul scriitorilor ucraineni, N. Ribak a spus: „...contemporanul nostru este cu adevărat un Om cu „O” mare... Numele lui sună cu adevărat mîndru. Acest om își pune mari speranțe în literatura noastră, care este chemată nu numai să-i înfățișeze viața în tablouri emoționante, dar să ducă pe întinsul întregii lumi adevărul măreț și de nezdrcinut al vieții noastre creatoare”.

Dezbaterile premergătoare Congresului al III-lea al scriitorilor sovietici continuă. Fără îndoială că și în problema contemporaneității vor mai fi de semnalat interesante contribuții.

Tatiana Nicolescu

CARNET

La Moscova se construiește un nou corp de clădiri, cu un volum de peste 100.000 m.c., destinat „Camerelor unionale a cărții”. În această uriașă Casă a cărții vor fi adăpostite toate tipărițiile sovietice, al căror tiraj anual se ridică la circa un miliard 100 milioane exemplare, astfel că în scurtă vreme depozitele acestei instituții de cultură vor cumula cel mai mare fond de cărți din lume.

Editura sovietică în limbi străine va tipări în 1959, peste 700 de noi titluri de cărți, reviste și buletine, într-un tiraj care va atinge cifra de 12 milioane exemplare.

Astfel, planul editorial prevede apariția unui însemnat număr de lucrări științifice și beletristice aparținînd scriitorilor din Asia și Africa, printre care „Istoria revoluției chineze contemporane” și „Probleme de literatură și artă în China nouă”, o monografie în două volume „Istoria literaturii arabe” etc.

Recent, în „Editeurs Français Reunis” a apărut volumul „Versuri și proză” de Vladimir Maiakovski, tradus

și prefațat de cunoscuta poetă franceză Elsa Triolet. Numeroase opere aparținînd literaturii sovietice sînt traduse și tipărite și de editurile „Gallimard”, „Farendolle” și „Robert Laffont”.

O deosebită apreciere cunoaște literatura sovietică și în Anglia. Astfel, în legătură cu apariția în limba engleză (editura „Lawrence and Wishart”) a romanului lui Valentin Kataev, „Cătuș în stepă”, săptămînalul londonez „World News” recomandă această carte ca pe o minunată povestire nu numai pentru tineret, dar și pentru cei vîrstnici însă cu inima veșnic tînără.

Sub titlul „Cintecel patriei noastre”, în Uniunea Sovietică s-a pus în vânzare o nouă colecție de discursuri microsillon, imprimate cu cele mai populare melodii patriotice compuse de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie și pînă în zilele noastre.

„Tratatul de drept civil” al cunoscutului jurist francez Léon Julliot de la Morandiere a fost tipărit și în limba rusă. Prefața care însoțește volumul sublinia-

ză însemnătatea acestei lucrări întemeiate pe principiul coexistenței pașnice între țări cu sisteme economice diferite.

Cele patru premii anuale „Janka Kupala” și „Jakub Kolas” instituite pentru cele mai bune producții literare beloruse au fost acordate poezilor Maxim Tank pentru ciclul de versuri „Dira fulgerului” și lui Pimen Pancenko pentru „Cintec patriotic”. Premiul „Jakub Kolas” a fost acordat prozatorilor Ivan Șameakin și Petrus Brovka pentru romanele „Kriniși” și „Cînd se unesc rîurile”.

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București, Str. Ion Ghica, 5 telefon 13.03.10

ABONAMENTE:

pe 3 luni, 10 lei;
pe 6 luni, 20 lei;
pe un an, 40 lei.

La Kostroma, săptămîna are două duminici

...Cu titlu de experiență, la Combinatul de in din vechiul oraș Kostroma de pe Volga s-a introdus săptămîna de 40 de ore, adică cinci zile de muncă și două de odihnă.

Am fost de curînd la Kostroma. Am petrecut multe ceasuri plăcute în căsuța confortabilă a țesătorului Sevastianov, înconjurată de o mare de verdeață. În oraș, Sevastianovii sînt porecliți Marinarii. În tinerețele sale, Ivan Sevastianov a servit în marina de război, în Baltica. Feciorul său cel mare, Eugheni, a lucrat și el în Flota Mării Negre, iar Igor în Arctica. În urma hotărîrii guvernului sovietic de a reduce efectivele militare, cei doi fîlcăi s-au întors din armată înainte de a-și fi terminat stagiul. Ei au revenit la războaiele de țesut la care lucraseră mai înainte, alături de tatăl și de sora lor, Valentina.

Ivan ne-a povestit ce bucurie a adus familiei lui ziua de odihnă suplimentară.

— Eu pot să mă ocup după pofta inimii de grădina mea de legume și de livadă, băieții și-au reluat studiile, citesc o grămadă de cărți și fac sport, fîpă-mea urmează cursurile de egătire ale Institutului textil, la care intenționează să se înscrie în toamnă.

Dar salariile? Aceasta este prima întrebare ce-ți vine în minte cînd stai de vorbă cu cineva care lucrează mai puțin și se odihnește mai mult.

Fiecare membru al familiei Sevastianov cîștigă acum lunar cu aproximativ 200 de ruble mai mult.

— Dar cum puteți să cîștigați mai mult, cu o săptămîna de muncă redusă? — l-am întrebat pe bătrînul Sevastianov.

Țesătorul veteran mîzgălește în tăcere ceva pe un petec de hîrtie înainte de a răspunde.

— Iată. Tarifele de salarizare au fost majorate cu 14 la sută, ceea ce înseamnă că fiecare țesător cîștigă mai mult pentru aceeași muncă. Înșă avantajele săptămîinii reduse nu se opresc aici. Două zile de odihnă ne dau puțină fîcărui să ne specializăm mereu.

Cînd am vizitat-o pe Ekaterina Kolesova, președinta comitetului sindical, ea ne-a înșirat, încă înainte de a-l pune urea întrebare, nenumărate exemple grătitoare

— Salariul filatoarei Vera Serstneva a crescut cu 300 de ruble. O altă filatoare, Ana Zarubina, care înainte primea la-

nar 856 de ruble, acum ajunge la 1169 de ruble.

★
Inginerul șef Alexandr Bolșakov ne-a dezvăluit „secretul” trecerii la săptămîna de cinci zile.

— Trebuia să ridicăm randamentul mașinilor și să micșorăm efortul manual. În acest scop, s-a hotărît să se introducă în întreprindere o săptă-

— Nu există cumva riscul ca noul sistem de exploatare a războaielor să ducă la scoaterea din funcțiune prematură a utilajului? — l-am întrebat pe inginerul șef.

— Cîtuși de puțin. În fiecare săptămîna, întregul combinat se oprește pe durata unui schimb. Acest răgaz este folosit pentru a verifica, repara și curăța întregul utilaj. Vara, în luna iun'e, toți muncitorii

Comsomolista Rima Boldireva, țesătoare la combinatul textil din Ghuhovka

mind de muncă nelînteruptă. Ideea era foarte simplă, dar trebuiau găsiți oameni care să lucreze în noua echipă. Și asta nu era o treabă ușoară. Trebuiau recrutați, 1.500 de muncitori pe care apoi să-l și învățăm meserie. În momentul de față mașinile lucrează 154 de ore pe săptămîna în loc de 133, în vreme ce muncitorii și-au văzut timpul de lucru scăzut. Normele au fost revizuite în așa fel, încît productivitatea muncii să crească și ca nimeni să nu piardă nici măcar o rublă, ci, dimpotrivă, salariile să crească. Dacă am izbutit, faptul se datorește și introducerii unor mașini noi, dezvoltării automatizării producției...

capătă concediu deodată. Locuitorii regiunilor noastre nordice preferă de obicei să ia vacanță în timpul lunilor călduroase. Iar noi am reușit să facem posibil acest lucru pentru întregul personal. Vara, mii de muncitori pleacă la casele de odihnă și sanatorii, fac turism.

...La Kostroma săptămîna are două duminici. În viitor — într-un viitor foarte apropiat — cinci zile pe săptămîna și șase ore pe zi va fi programul de lucru pentru muncitorii din toate minele sovietice. Două zile de odihnă pe săptămîna și o zi de muncă de șapte ore vor fi cîrînd un lucru obișnuit pentru toți ceilalți lucrători din Uniunea Sovietică.

A. Lazebnikov

Milioane de construcători

Cel de-al XII-lea Congres al sindicatelor sovietice, deschis la 23 martie a.c., s-a întrunit așa dar la începutul celei dinții primăveri a septenaliului, a cărui realizare va însemna depășirea unei etape hotărîtoare pe drumul construirii comunismului, pe drumul obținerii de către oamenii muncii din Uniunea Sovietică a celui mai înalt nivel de trai din lume, a celei mai scurte zile și săptămîni de lucru, pe drumul izbînzii definitive a socialismului și comunismului în întrecerea istorică cu capitalismul.

Sindicatul sovietice sînt chemate să joace un rol de cea mai mare însemnătate în crearea bazei tehnico-materiale a comunismului, în dezvoltarea forțelor de producție ale țării sovietice. În raportul prezentat Congresului al XXI-lea al P.C.U.S., N. S. Hrușciiov a arătat că din volumul total al creșterii producției prevăzută de planul septenal, trei sferturi trebuiesc obținute pe seama creșterii productivității muncii. O asemenea creștere a productivității muncii nu poate fi atinsă decît prin introducerea pe scară foarte largă a tehnicii noi, a mecanizării complexe și a automatizării. În același timp la creșterea productivității muncii trebuie să aducă o contribuție însemnată punerea în valoare a rezervelor interne, existente în fiecare întreprindere.

Sindicatul sovietice depun o activitate rodnică în vederea folosirii tuturor rezervelor de creștere a productivității muncii. Această activitate se desfășoară pe temeiul hotărîrii plenarei din decembrie 1957 a C.C. al P.C.U.S. și a hotărîrilor ulterioare ale C.C. al P.C.U.S. și ale Consiliului de Miniștri al Uniunii Sovietice asupra drepturilor comitetelor sindicale de fabrică și locale, asupra consfătuirilor de producție cu caracter permanent etc. Prin aplicarea acestor hotărîri, rolul sindicatelor ca școli de conducere, ca școli de gospodărire, a crescut foarte mult. Pînă la începutul acestui an, în cadrul consfătuirilor de producție cu caracter permanent au fost trimiși de tovarășii lor de muncă aproximativ 7 milioane de muncitori și lucrători administrativi.

În lupta pentru creșterea productivității muncii, un loc însemnat revine mișcării inventatorilor, raționalizatorilor și inovatorilor, mișcare îndrumată de sindicate. Societatea unională a inventatorilor și raționalizatorilor înființată anul trecut sub conducerea sindicatelor, are peste 1 milion de membri. Numărul membrilor societăților tehnico-științifice a ajuns la aproape 800.000. În cursul anului trecut, inventatorii și raționalizatorii sovietici au făcut peste 27 milioane propuneri. Efectul economic al propunerilor introduse în practică s-a ridicat, pentru un singur an, la aproximativ 9 miliarde ruble. Un mare răsunet l-a avut în Uniunea Sovietică propunerea strungarului Vitalii Seminski, de la uzina „Krasnii ekskavator” din Kiev, ca fiecare muncitor să economisească anual, prin propuneri de inovații și raționalizare, cîte 1.000 de ruble. Înăpluirea acestei propuneri, a socotit Vitalii Seminski, ar îngădui să se verse la fondul „A ajunge și a depăși” uriașă sumă de 50-60 miliarde ruble anual.

Pentru asigurarea sănătății muncitorilor, organele sindicale sovietice desfășoară o largă acțiune în direcția protecției muncii. Mulțumită acestei acțiuni sistematice de mare amploare, în Uniunea Sovietică se înregistrează mult mai puține cazuri de boală profesională și de traumatisme decît în oricare țară capitalistă.

Sindicatul sovietice se bucură de cele mai largi drepturi. Ele iau parte la elaborarea planurilor de dezvoltare a țării sovietice, la activitatea organelor economice și de stat. Ele supraveghează aplicarea legislației muncii. În miinile lor se află bugetul asigurațiilor sociale, care se ridică pentru anul 1959 la 65 miliarde ruble.

Drepturile și sarcinile sindicatelor sovietice cresc încă și mai mult în lumina hotărîrilor Congresului al XXI-lea al P.C.U.S.

În raportul prezentat Congresului al XXI-lea de tovarășul Hrușciiov, împreună cu alte probleme avînd o mare însemnătate practică și teoretică, a fost elaborată și problema organizării politice a societății, a structurii și conducerii statului în perioada construirii desfășurate a comunismului. Tovarășul Hrușciiov a arătat că „principala direcție de dezvoltare a statului socialist este desfășurarea prin toate mijloacele a democrației, antrenarea celor mai largi pături ale populației la conducerea tuturor treburilor țării, atragerea tuturor cetățenilor la conducerea construcției economice și culturale.”

În cadrul dezvoltării la maximum a inițiativei și activității oamenilor muncii, a autoadministrării, unele din funcțiile exercitate de Statul Sovietic, vor trece treptat în competența organizațiilor obștești. Tovarășul Hrușciiov s-a referit la trecerea treptată a problemelor ocrotirii sănătății la orașe în competența sindicatelor, la înființarea detașamentelor voluntare ale miliției populare, sub egida sindicatelor, care își asumă sarcina asigurării ordinii și liniștii publice, a apărării drepturilor și intereselor tuturor cetățenilor, la dezvoltarea activității consiliilor de judecată tovarășească, al căror rol constă în primul rînd în preîntîmpinarea infracțiunilor de tot felul, în examinarea nu numai a problemelor legate de producție, ci și a celor de ordin social și moral.

Cîteva recente hotărîri ale C.C. al P.C.U.S. și ale Consiliului de Miniștri al Uniunii Sovietice acordă un rol sporit organizațiilor sindicale în controlarea activității alimentației publice și în îmbunătățirea deservirii curente a populației. În hotărîrea asupra dezvoltării și îmbunătățirii continue a alimentației publice se subliniază necesitatea întăririi controlului obștesc, organizat de sindicate, asupra acestui important sector de activitate comercială. De asemenea, în hotărîrea asupra măsurilor ce urmează a fi luate pentru îmbunătățirea deservirii curente a populației se arată că munca întreprinderilor respective (ateiere de reparații, spălătorii, frizerii) trebuie să stea sub controlul permanent al sovietelor locale și al sindicatelor.

În felul acesta, sindicatul sovietice își spun, și își vor spune și mai mult în viitor, cuvîntul, atît asupra problemelor producției, cît și asupra problemelor vieții de toate zilele, ale educației, ale ordinii publice, ale moralei publice.

Congresul al XII-lea al sindicatelor sovietice va însemna o confirmare a uriașului rol ce le revine în construirea desfășurată a comunismului în Uniunea Sovietică, în lupta pentru progresul social și cultural și pentru o pace trairică în întreaga lume.

Ion Manu

Colaborarea savanților

La 23 martie s-a încheiat la Moscova cel de-al VIII-lea Congres al chimiștilor sovietici.

La Congres, printre alți invitați străini, a participat și un grup de savanți germani, reprezentînd chimia din Republica Democrată Germană și Republica Federală Germană. La hotelul „Ukraina”, am avut prilejul să-l întîlnim pe prof. Walter Noddack, directorul Institutului de cercetări de biochimie din Bamberg (R. F. Germană), împreună cu soția sa, dr. Ida Noddack. Cei doi oaspeți se află pentru a treia oară în Uniunea Sovietică. Prima dată au fost în 1929, iar în 1934 au asistat ca invitați la cel de al VII-lea Congres Mendeleev, ținut la Leningrad.

— Actualul Congres Mendeleev, care a reunit la Moscova mai bine de 2.000 de savanți, dovedește progresele incontestabile ale științei sovietice și în special ale

chimiei — a declarat prof. W. Noddack. În ce privește volumul lucrărilor și ansamblul problemelor discutate, acest congres depășește de zece ori pe cel precedent. Relațiile internaționale ale chimiștilor sovietici s-au extins și ele în acest rîstimp. La actualul congres au asistat aproape 200 de invitați din 19 țări, în vreme ce la congresul al VII-lea au participat abia 20 de invitați din străinătate.

Ida și Walter Noddack au prezentat rapoarte asupra rezultatelor activității lor științifice în cadrul comisiei de chimie anorganică și de tehnologie. Ida Noddack a prezentat noua metodă elaborată de ea pentru descoperirea urmelor infime de elemente în diverse substanțe. Prof. Walter Noddack a împărtășit experiența sa de cercetător în domeniul chimiei elementelor rare.

— Constată cu satisfacție, a spus Ida Noddack, că mu-

mărul savanților: chimiști, profesori, specialiști cu o înaltă calificare, a crescut în U.R.S.S. într-o mare măsură. E adevărat că ritmurile rapide de dezvoltare a industriei chimice sovietice absoarbe încă multe din cadrele științifice pentru chimia practică, dar socotesc că acum se deschid largi posibilități pentru un vast progres al cercetărilor teoretice.

— Sînt un adept al întăririi contactelor științifice între savanții din U.R.S.S. și din Republica Federală Germană, a adăugat Walter Noddack. Pentru moment, aceste contacte lasă mult de dorit. Participarea la marile congrese este o formă bună de legătură științifică, însă ea e departe de a fi singura. Sînt necesare misiuni științifice de mai lungă durată, un schimb de experiență în domeniul cercetărilor și schimburi de studenți.

CĂLĂTORIE ÎN AMERICA

Alla Masevici, profesor de astrofizică la Universitatea din Moscova, vicepreședinte al Consiliului astronomic al Academiei de Științe a U.R.S.S., desfășoară o vastă activitate științifică, atât în țară cât și peste hotare. Printre țările pe care le-a vizitat se numără Italia, Franța, India, Ungaria, Irlanda, Suedia, Spania... În Anglia, a ținut odată un referat în limba engleză și nici chiar londonezii nu au putut să-i reproșeze pronunția. La Viena a ținut prelegeri în fața studenților în limba lor natală. Prof. Alla Masevici a călătorit, ca reprezentant al științei astronomice sovietice, prin țări de pe aproape toate continentele. Recent, s-a întors dintr-o vizită în America.

Imi deschise grăbită ușa și mă întâmpină încă din prag:

— Scoateți-vă haina! Rășfoiți deocamdată revistele pe care le-am adus din America. Doar ea va fi tema discuției noastre, nu-i așa? Până atunci, eu dau o fugă după Natașa. Se joacă undeva jos (ne aflăm la etajul 14), în stradă...

Nu trecu mult și gazda se întoarce.

— Acum putem sta de vorbă. Vă interesează fără îndoială voiajul meu în America? Aceasta a fost a doua călătorie pe care am întreprins-o în S.U.A., o vizită de răspuns. Cu prilejul Congresului internațional de astronomie au venit la Moscova 250 de astronomi americani. După congres, mulți dintre ei au făcut excursii prin țară, după care ne-au invitat să le întoarcem vizita.

— Cine v-a mai însoțit în S.U.A.?

— Academicianul Artobolevski și profesorul Vișnevski. Îndată ce am ajuns la New York, ne am răspândit în direcții diferite. Intrucât eu cunosc limba engleză, am călătorit singură, fără translator. În răstimp de o lună am reușit să vizitez multe observatoare, universități, colegii, am ținut 15 referate. Mi-am vizitat și vechile cunoștințe.

— Știu că la Consiliul astronomic vă ocupați cu obser-

vații optice asupra sateliților. Cum este organizată această muncă în S.U.A.?

— Tocmai aceasta este problema care m-a interesat cel mai mult. La Observatorul Smithsonian de lângă Boston, unde am stat câteva zile, se află centrul tuturor observațiilor. Imaginați-vă că profesorul Whipple (pe care îl cunoscusem la o conferință, la Dublin) și colegii lui s-au lovit de aceleași greutăți pe care le-am întâmpinat și noi atunci când am realizat rețeaua de observații. Am străbătut deci același drum. Asemănătoare este și aparatura pentru observații. Profesorul Strand de la observatorul marin din Washington mi-a arătat o mașină electronică automată pentru măsurarea poziției stelelor. Mi-ar place să avem și noi așa ceva.

Savantă își ilustrează relația cu teancuri de tăieturi din ziare. Zeci de ziare și reviste au publicat materiale despre cele mai neașteptate episoade din călătoria Allei Masevici prin S.U.A. La Florida, fiind caldă, a făcut baie în mare la 30 decembrie. Faptul a fost comentat la fel de amănunțit ca și intervenția ei la congresul anual al Societății astronomice americane. A vizitat apoi giganticul crater din Arizona, despre care se presupune că ar fi produs de un meteorit, căzută acum vreo 50.000 de ani. Iată și răspunsul ei la întrebarea, ce i-a plăcut mai mult în Statele Unite. Este un interviu din care rezultă că Alla Masevici a fost încântată de felul cum își ajută americanii nevestele în gospodărie: de pildă, spală vasele, pregătesc micul dejun în zilele de sărbătoare. Această declarație, care colegilor noștri de peste ocean li s-a părut senzațională, a fost reprodușă de toate ziarele...

— N-ar fi rău să se mai mîlîpsească și bărbații noștri — spunea interlocutoarea mea, zîmbind. — Nu-i așa că-i un obicei foarte frumos?

La colegiul Swarthmore de lângă Philadelphia i s-a servit ceai adevărat, rusesc, din tradiționalul samovar. Dealtfel acolo nu a găsit numai ceai, ci și graiul de acasă. Studenții acestui colegiu învață limba rusă și de pe acum se descurcă destul de bine.

— Se pare că v-ați câștigat mulți prieteni în străinătate!...

— Nu numai prieteni, ci chiar... și rude. Când am fost în India, bunăoară, Purshahvat Rao, un fermier de lângă Madras, mi-a propus să ne facem frați de cruce și cu acest prilej mi-a dăruit un colier din fildeș. Iar în Vietnam, în orașul Kuang Iene, trăiește micuțul meu în Tuan. S-a născut la 3 noiembrie 1957, odată cu al doilea sputnik. Părinții și-au exprimat dorința ca acad. Leonid Sedov și cu mine să-i fim nași prin corespondență. De atunci ne scriem cu regularitate.

...Afară s-a lăsat noaptea. Pe geam strălucesc steluțe de brumă. Pe cerul întunecat licăresc stele îndepărtate.

— Cred că nu vă este prea ușor. Stele, sputnici, studenți, fiică și casă...

— Da, nu-i ușor. Dar, draga mea, toate acestea îmi sînt atât de apropiate și necesare!...

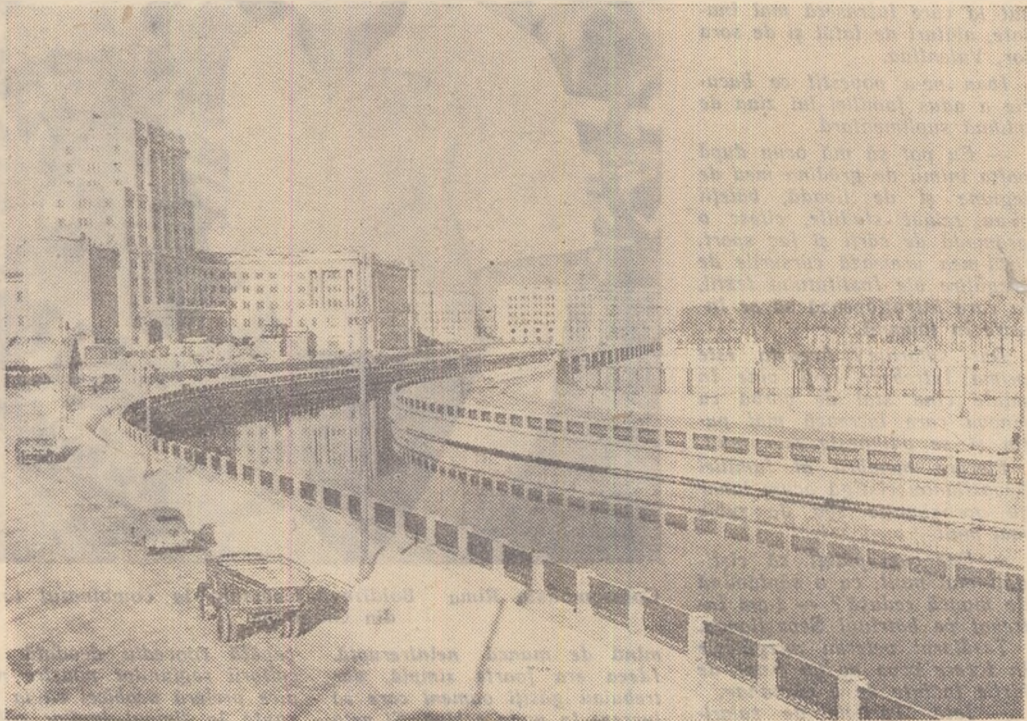

Un articol al scriitorului american

ALBERT KAHN

Rîndurile de față le scriu în avionul cu care mă înapoiez acasă, din prima mea călătorie în Uniunea Sovietică. Am lăsat în urmă, înundate de razele strălucitoare ale soarelui, mii de mile de ocean, iar acum, sub cupola unui cer senin de iarnă zburăm deasupra Americii. Departe, jos, în abisul ce se cascadează sub noi, se profilează estompat cunoscutul peisaj rural din vestul apropiat: cîmpii acoperite de lînjoliu alb al zăpezii, panglicile strălucitoare ale riurilor și firul neted al șoselelor, petele întunecate ale codrilor, aglomerările miniaturale ale orașelor, punctele negre, fugare ale mașinilor, reflexul razelor de soare pe coperișurile casuțelor pitice ale fermierilor...

Încă o mie de mile de zbor și în față-ne vor crește ca din pămînt culmile gigantice ale Munților Stîncoși, cu creste ascuțite, gătite ca-ntotdeauna în podoabă albă de nea. Iar după trei ore, San Francisco, orașul-bijuterie,

Cheiul Lefortov al riului Iauza din Moscova.

clădit de-a lungul panglicii albastre a Pacificului. De aici, pînă acasă, în Valea Lunii, care l-a adăpostit cîndva și pe London sînt doar cincizeci de mile.

La o lună după sosirea mea în Uniunea Sovietică i-am scris soției mele Ritta:

„Imi pare că de la plecarea trecută o veșnicie. Dar oare am reușit să văd tot ceea ce doream, am făcut tot ceea ce vroiam, am cercetat tot ceea ce era de cercetat? Din păcate, nu! De-aș mai sta aici încă o lună, un an, o viață întreagă și tot n-aș putea cuprinde totul. Am simțămîntul că niciodată n-am fost mai fericit ca acum! Și, dacă afirm că-mi pare că s-a scurs o veșnicie de cînd m-am despărțit de voi, o fac numai pentru că mi-e dor de tine, de copii, pentru că simt lipsa colinelor noastre împădurite, a livezilor, a viilor...”

Firește, voi fi fericit să mă știu din nou acasă. Prevăd însă că voi încerca sentimente dintre cele mai contradictorii. Voi fi bucuros să mă știu din nou în mijlocul vostru dar, în același timp sînt sigur c-am să încerc un simțămînt de singurătate: or să-mi lipsească pămîntul, oamenii aceia care au rămas acolo, departe. Are să-mi lipsească Uniunea Sovietică!

Cum să vă explic ce a însemnat pentru mine timpul petrecut în Țara Soarelui? Voi putea oare să mă exprim în cuvinte? Țara aceasta o am și-acum în fața ochilor, mințea și inima-mi sînt pline de ea, dar cuvinte... cuvinte încă nu pot găsi...

„Am eu oare aici parte de o clipă de răgaz, de meditație? — scriam acasă, după numai o săptămînă petrecută în Uniunea Sovietică. Mărturisesc că arareori. O emoție o înlocuiește pe alta, revelațiile mă copleșesc. Cum aș putea deci să mă odihnesc, să-mi aflu liniște?” Scrisoarea aceasta am început-o chiar în ziua sosirii la Moscova, cu gîndul s-o închei în aceeași seară. M-au năpădit însă impresiile, m-a cuprins o asemenea sete de a înregistra totul, încît a trecut o săptămînă, și scrisoarea a rămas tot neterminată, deși așternusem în ea șase mii de cuvinte.

„Zău așa — scriam atunci — dacă o să vreau cu tot dinadinsul s-o termin, o să mă în-

Am fost

torc acasă înainte de o slîrși. De aceea mă și opresc la jumătate, și o expediez așa cum este!”

Din cea mai fragedă tinerețe, pe cînd abia deschisese ochii asupra lumii, m-au interesat realizările statului sovietic. Despre Uniunea Sovietică am citit mult, dar am și scris. Cu toate acestea, pășind pe străzile Moscovei, n-am conștientat o clipă să mă minnez la fiecare pas. În comparație cu experiența, imaginația este un factor prea slab, căci unele lucruri, ca să mă exprim așa, trebuie să pipăie.

Am observat curînd că multe dintre lucrurile care mie mi se păreau impresionante, remarcabile, oamenii sovietici le priveau ca pe ceva obișnuit, ca de la sine înțelese. Lucrurile care pe mine mă uimeau, pentru ei erau tot atât de obișnuite ca aerul pe care-l respiră.

Desigur, „minunea” cea mai mare pentru vizitatorul străin o constituie pătrunderea, așa, dintr-odată, în societatea care și-a consacrat activitatea fericirii, bunăstării omului, dezvoltării a tot ce e mai bun în el. Lucrul cel mai important este faptul că regimul sovietic constituie expresia supremă socială a dragostei și respectului față de Om. În fond, toate celelalte „minuni” pe care le-am văzut nu sînt în ul-

timă instanță, decît reflectarea acestei principale și supreme „minuni”.

Dintre toate simțămîntele încercate, cel mai puternic este acela al uriașului avînt material și spiritual. Intruchiparea acestui avînt, fără precedent îl constituie, după mine, planul de dezvoltare economică și culturală a țării sovietice în următorii șapte ani, expus de premierul Hrușciiov.

Mai poate mira oare faptul că planul acestor uimitor produce o deosebită impresie în lumea întreagă? La prima vedere ar părea un text statistic arid. Dacă te gîndești însă că datorită cifrelor cuprinse în el viața a zeci de milioane de oameni va deveni mai fericită, mai frumoasă și, nu mă îndoiesc, că așa va fi, inima ți se umple de emoție, de bucurie...

La Moscova, la fiecare pas, am văzut numeroase înfăptuiri, desigur, de mai mici proporții decît cele prevăzute de septenal. Mie însă mi s-au înfăptuit la fel de însemnate, de impunătoare ca și cele cărora grandiosul plan le va da viață. Îngăduiți-mi să vă dau câteva exemple

...Mă întorceam din Piața Roșie, după parada de 7 Noiembrie. În față-mi pășea încet, înconjurat de mulțime, un poet arab înveșmîntat într-un burnuz pitoresc, care i se revărsa peste umeri în falduri bogate. Privirile agere ale cîtorva copilandri l-au remarcat imediat. S-au năpustit spre el și i s-au agățat de burnuz, lîpindu-se strîns de el. Arabul i-a îmbrățișat, și au pornit din nou cu aceiași pași măsurați, de astă dată împreună. I-am urmărit cu privirea. Copiii continuau să zburde în jurul acestui fiu al îndepărtatelor pustiuri, ciripind aiodoma unui stol de păsărele... Pentru oamenii sovietici, un lucru cit se poate de obișnuit. Pentru mine însă, care venisem dintr-o altă lume, întimplarea mi s-a părut extraordinară. Dacă omul acesta, cu pielea lui arămie, s-ar fi plimbat pe străzile unuia din orașele Americii, mă îndoiesc că copiii noștri l-ar fi primit cu tot atîta prietenie. Cît despre vîrstnici, aceștia ar fi început să-și bată joc de el, ba chiar l-ar fi dat în brînci afară dacă ar fi îndrăznit să pătrundă într-un restaurant pentru albi. Firește,

„U. R. S. S. așa cum este”

Peste 450 de pagini, vreo 600 de ilustrații: diagrame, scheme, desene, fotografii dintre care multe în culori, — așa se prezintă, la prima vedere, noua lucrare documentară „U.R.S.S. așa cum este”, publicată de Editura pentru literatură politică din Moscova.

Autorii au știut să evite un neajuns întotdeauna nepăcut pentru cărți de acest fel: cu toate că cuprind de o mare cantitate de cifre, cartea nu este plicticoasă, anumite capitole oferind chiar o lectură captivantă.

Iată un singur exemplu, din partea întâia a cărții, consacrată caracteristicilor geografice ale țării. Vorbind despre imensitatea teritoriului sovietic, autorul arată că frontierele lui se întind pe 60.000 km. Apoi el adaugă că un tren care ar parcurge în fiecare zi 1.000 de km ar avea nevoie de nu mai puțin decît două luni pentru a face înconjurul Uniunii Sovietice.

Fiecare din cele șapte capitole este un adevărat tablou al realității sovietice, așa cum se prezintă ea în pragul septenaliului: geografie și bogății naturale, regim social și de stat, situația diferitelor ramuri ale economiei naționale, muncă și retribuție, înfăptuiri sociale, învățămînt, sport, arte și literatură.

Cultura românească în republicile baltice

E. Biron

Secretar al Asociației
Letone pentru legăturile culturale
cu străinătatea

Intre Riga și București există o diferență de 12 grade latitudine. Asta înseamnă cu mult peste 1.000 km. Și mai există o simțitoare de climă, obiceiuri, trecut istoric, dezvoltare economică. Cu toate acestea, între popoarele noastre se cimentează o prietenie frățască, întemeiată pe aspirațiile comune socialiste, și care, de altfel, nu este lipsită nici de tradiții mai vechi.

O contribuție dintre cele mai însemnate la dezvoltarea culturii republicilor sovietice baltice, organizată anul trecut în Republica Populară Română. Bogatul program de manifestări inițiate în iunie 1958, sub auspiciile A.R.L.U.S.-ului nu au avut ca rezultat doar sporirea cunoștințelor poporului român despre cultura letonă, lituaniană și estonă, ci au prilejuit și o puternică intensificare a schimburilor culturale între R.P.R. și cele trei republici sovietice așezate pe țărmul Mării Baltice. Întorși acasă, reprezentanții noștri la Decadă au desfășurat o activitate susținută de popularizare a României, ceea ce a făcut să crească în mare măsură interesul publicului nostru față de țara dumneavoastră.

Dind curs acestui interes, Asociația letonă pentru legăturile culturale cu străinătatea a hotărât să organizeze anul acesta, între 17-24 mai, Săptămâna artei și literaturii române. Varietate de manifestări ce se vor desfășura în această perioadă pe întreg cuprinsul R.S.S. Letone vor prilejui o și mai bună cunoaștere reciprocă a popoarelor noastre.

Literatura românească va pătrunde în R.S.S. Letonă printr-o seamă de traduceri din operele clasice M. Eminescu, Sadoveanu, din creațiile noi poezii — Marta Banuș, Aurel Rău, Cicerone Theodor, dorescu, — ale unor piese din repertoriul dramaturgiei românești. Editurile letone vor scoate, de asemenea, o culegere de cîntece, poezii și basme populare românești, care vor îmbogăți programul colectivului de artiști amatori.

În vederea apropiatului eveniment, teatrele letone au și început să pregătească piese ale dramaturgilor români, cum ar fi: „Tache, Ianke și Kadir” de Victor Ion Popa, „Nota zero la purtare” de Virgil Stoienescu și Octavian Sava, „Trei generații” de Lucia Demetrius. Se va organiza și o Săptămână a filmului românesc. Orchestra simfonică a radiodifuziunii letone a inclus în repertoriul său un frumos concert de muzică românească.

Programul manifestărilor din cadrul Săptămânii artei și literaturii române prevede, de asemenea, deschiderea expoziției de grafică și acuarelă românească, a celei de artă populară și o expoziție a cărții românești. Pentru regiuni și raioane, Asociația pregătește fotogazete și afișe variate, cu aspecte din viața și munca constructorilor socialismului din R.P.R.

Un eveniment important, care va avea loc tot în această perioadă, va fi înființarea secției letone a Asociației de prietenie sovieto-română

Riga, 24 martie 1959,

copiii americani nu se nasc cu prejudecăți rasiale, dar — vai! — cu timpul încep să deprindă proastele moravuri ale mediului în care trăiesc.

Iată și o altă întâmplare. Într-o seară, mă pregăteam tocmai să mă duc la teatru, când observ că, într-una din sălile hotelului „Ukraina”, se fac pregătiri sărbătorești. Impuls de curiozitate aflu că oaspeții poftiți la festivitate nu erau alții decât funcționarii hotelului: ospățari și ospățari, femei de serviciu, bucătari, portari, personalul administrației. Mi s-a spus că se adunaseră să sărbătorească cea de a 41-a aniversare a Marii Revoluții din Octombrie. Imi place mult teatrul, dar, trebuie să recunosc, sărbătoarea aceasta, a funcționarilor unui hotel, m-a atras mai mult. Am cerut îngăduința să particip și eu, și am fost primit cu căldură și prietenie. Am urmărit cu emoție cum tuturor acestor oameni modesti li s-a mulțumit, pe rînd, pentru munca depusă în timpul anului. Apoi a avut loc un festival cu recitări numere muzicale și cuplete satirice — toate executate, de multe ori cu real talent, de aceeași bucătari, ospățari, portari etc. Apoi, după ce a apărut orchestra, scaunele au fost date la perete, și a început dansul.

Pentru participanții la această întâlnire, faptul n-avea nimic deosebit în sine. Au petrecut cu toții nestingheriți, ca la ei acasă. În ziua aceea, asemenea petreceri au avut loc în întreaga Moscova. Mie însă, nu-mi dădea pace un gând: în care hotel din țara mea ar putea avea loc o asemenea petrecere? Aș putea eu oare încerca și în America simțămîntul acesta de neuitat al încrederii acestor modesti funcționari de hotel în faptul că atât întreprinderea la care lucrează, ca de altfel și întreaga țară, le aparține?

Și acum, o a treia întâmplare. La Palatul Sporturilor avea loc un meci de hochei între o echipă sovietică și una canadiană. În timpul pauzei, prin intermediul translatorului, am intrat în vorbă cu trei tineri. Cu toții erau muncitori: unul avea 19 ani, ceilalți doi câte 20. M-am interesat dacă le place literatura. Tînărul de 19 ani s-a gândit puțin, apoi mi-a răspuns:

— Literatura? N-aș putea spune că-mi place în mod deosebit... Hocheiul însă — da!

Și așa am aflat că e portar în echipa uzinei. Atunci am început să discutăm despre hochei, după care, l-am rugat să-mi indice totuși pe cineva dintre scriitorii preferați. Cel care mă-

turise că nu-i place în mod deosebit literatura, a optat pentru Lev Tolstoi, Gogol, Dostoevski, Șolohov, Maiakovski, Ehrenburg. La rîndul lor, prietenii săi mi-au înșirat nu mai puțin de 10 nume.

— L-ați uitat pe Gogol, interveni timid cel mai tânăr.

Ei, și aici intervine ceea ce-i mai neobișnuit în întâmplarea de față: aflind că sint american, tinerii care mărturisiseră că literatura îi interesează mai puțin, au început să-mi vorbească pe nerăsuflare de Theodore Dreiser, Jack London, Mark Twain...

Am călătorit prin multe țări, dar nicăieri n-am întîlnit oameni mai cițiți ca în Uniunea Sovietică. Și, ceea ce este mai important, care să îndrăgească și să respecte așa de mult literatura și scriitorii...

Aș mai putea scrie multe pagini despre faptele remarcabile pe care am avut prilejul să le observ în această lume nouă.

Poate credeți cumva că vreau să susțin că am vizitat o țară ideală, ceva în genul Utopiei? Vă asigur că nu! Nu sint nici vreunul din visătorii cu gândul numai la stele, și nici nu am închis ochii în fața unor lipsuri și greutăți pe care oamenii sovietici le au de înlăturat și vor mai trebui să le înlăture încă din drumul lor... Da, am văzut la Moscova câteva clădiri construite cu o vădită lipsă de spirit practic. Am văzut și cițiva tineri beți, care nu se comportau așa cum ar fi trebuit într-un local public. M-am izbit și de cazuri de birocratism și formalism prin unele instituții. Mi-am dat, deasemenea, seama că unele rămășițe ale trecutului n-au fost încă lichidate cu totul în conștiința oamenilor.

Amintesc aici de aceste lipsuri nu pentru că aș acorda o însemnătate deosebită observațiilor mele critice. Oamenii sovietici își cunosc lipsurile, și le vor înlătura și fără sfaturile mele. Le amintesc pentru a sublinia încăodată că în Uniunea Sovietică nici n-am căutat și nici n-am găsit „perfecțiunea”. Am preferat să scriu despre „minunile” întîlnite, deoarece aici frumosul predomină.

Cu vreo 30 de ani în urmă, vizitînd Uniunea Sovietică ziaristul american Lincoln Stevens a declarat: „Am văzut viitorul, și încă în plină acțiune...”. Acum, s-ar putea afirma că, în Țara Sovietelor, viitorul a devenit prezent. Și nu numai că acționează, dar își revarsă lumina asupra întregii lumi, ca o împlinire supremă a OMULUI.

Albert Kahn

Înflăcăratul patriotism al locuitorilor marelui centru industrial Rostov numără printre elementele sale componente admirația pentru marele romancier al Donului liniștit. Scriitorii artiști, activiști pe țărmul culturii, toți, acolo la Rostov pe Don, vorbesc cu mîndrie de neîntrecutul cunoscător al sufletului de cazac Mihail Șolohov.

Dar nicăieri Șolohov nu i-a fost prezent ca în redacția revistei literare „Don”. O redacție ca toate celelalte: cîteva birouri, redactori și ei numai cițiva. Ni se arată revista: de formatul „Vieții românești” și cu același profil.

— Foarte multe nuvele și schițe, cele mai multe cu subiecte de actualitate, — imi spune M. D. Sokolov redactorul șef. E autorul unui roman bine cunoscut la noi, „Scînteii”, și al altora. Imi dăruiește trei exemplare ale revistei sale. Într-unul din ele, o nuvelă a lui Francisc Munteanu. Le răsfoiesc și pe celelalte. Numai proză. Întreb de ce nu se publică versuri.

— Scriitorii noștri cazaci cultivă în special proza. „Atamanul”, Șolohov, a făcut școală.

Numele „atamanului” este înscris în caseta de pe coperta „Donului”. E membru în colegiul de redacție.

Dar revista nu publică numai creațiile scriitorilor cazaci. Pe biroul lui M. D. Sokolov se află manuscrise venite din Leningrad și din Tbilisi, din Moscova și din Magnitogorsk. Numeroase talente, viguroase talente.

Întîlniri la Rostov pe Don

Și o imensă răspundere pentru cei chemați să le îndrume. Deși și pentru redacțiile revistelor literare.

Nu știu cîți dintre autorii care-și trimit încercările de debut sau operele de maturitate la revista „Don” îl cunosc pe Sokolov. Dar sint convins că toți cei care-l știu au încredere în el. La el totul respiră siguranță și căldură, exigență și bunăvoință. Și vorba — calmă, uneori cu o tonalitate dură, — și ochii — mici și negri, vioi și adînci, de nepătruns.

Vorbește cu căldură de România. Cunoaște bine orașul Constanța. L-a studiat pentru cartea pe care o scrie și ai cărei eroi sint revoluționari ruși care au trăit mulți ani de exil în diverse țări ale Europei.

Ne luăm rămas bun de la acest grădinar de tinere talente și pornim către alt lăcaș în care vîd lumina zilei opere de artă: complexul de ateliere de creație ale filialei rostoviene a Uniunii artiștilor plastici.

Președintele, Viktor Len, ne primește cu bucurie, deși era pe punctul de a-și părăsi atelierul. Îl întreb la ce lucrează. Imi arată mai multe schițe pentru un tablou de mari proporții. Imi mărturisește că-l preocupă

încă Bulgaria, pe care a vizitat-o de curînd. Dar, decît să vorbească despre el, preferă să ne conducă în atelierul colecțiilor săi. E o oră la care nu mai sint toți. Găsim pe tînărul Advadze, georgian de origine, stabilit la Rostov. Coloritul, atmosfera, peisajul său sint specifice picturii tinerii generații de pictori gruzini, poate cam timide față de operele gruzine văzute la Moscova. Apoi, batem la ușa unui atelier care, deși e mai mare, e supraaglomerat cu tablouri. Mi se explică: aici lucrează doi artiști: pictorul Ciarski și graficiană Irina Ciarskaja, soția sa. Două talente care se completează. Mă conving însă repede că tablourile din atelier nu s toate ale lor. Cîteva le-au fost dăruite de cei doi fii ai lor, unul de 9, altul de 5 ani. Amîndoi cu vădite înclinații către pictură — cam abstractă în desenele celui mai mic, (dar se speră că odată cu vîrsta va înainta către realism). Mama, „o cazacă autentică” — după cum o prezintă soțul ei — se ocupă tocmai de ilustrarea unui volum de basme românești care va fi tipărit la Kiev; iar capul familiei lucrează la un tablou de gen: constructori, pescari și, evident, Donul, nelipsitul, omni-prezentul Don cu majes-

tatea sa plină de o gravă poezie.

După alte cîteva vizite ajungem la pictorul Cernișov. Trăsături de penel sigure, lapidare. Efecte de mare expresivitate. Imi dăruiește o schiță, portretul unui cazac bătrîn. Nu știu cum să-i exprim emoția pe care mi-o produce darul lui. Mă scapă din încurcătură Advadze, care-mi aduce un peisaj. Len imi dăruiește cîteva imagini bulgare. Imi depășesc tulburarea și le mulțumesc tuturor deodată, promițîndu-le să transport cu grije minunatele lor daruri. Dar cu aceasta n-am terminat scurta mea vizită în această instituție, care ar fi meritat un popas ceva mai îndelungat. Am trecut prin marile ateliere unde se execută reproducerea, unde se fac litografiile, unde se toarnă în bronz statuile.

De aici, drumul pînă la Casa Armatei nu e lung. Totuși am întîrziat și intrăm tîptil în sala în care festivitatea închinată tineretului a început. Mulți studenți, tineri muncitori și delegați din colhozuri umplu foaierele în pauză. Printre ei, înconjurată de grupuri de studenți, profesori ai Universității din Rostov (6.000 studenți). Recto- rul, Iurij Jdanov, e un om tînăr, mărunțel, blond, cu o față de copil, luminată de un zîmbet cum- ceritor cu ochi albaștri,

strălucitori. E nu numai un om de știință, dar și un publicist asiduu.

Pentru tinerii sărbătorești, colectivul teatrului de stat prezintă „Hamlet”. Creația interpretului principal din cea seară era excelentă.

Gazdele mele mă sfătuiesc să nu-mi irosesc toată seara la un spectacol shakespearian, care se poate vedea și aiurea. Mai ales că mai e ceva la Rostov care trebuie neapărat văzut: ciroul.

Intr-adevăr, aș fi regretat dacă nu l-aș fi văzut. E o clădire extraordinară, un teatru uriaș, cu foaiere în care numai mirosul specific te face să nu uiți că nu ești la teatrul de operă din București. Arena, uriașă e înconjurată de un amfiteatru de unde se vede la fel de bine din orice loc. 1.500 de locuri. E cel mai mare circ din Europa. „Mai mare chiar decît cel din Tbilisi” se laudă rostovienii. Programul — substanțial, îngrîjit, bazat pe texte inteligente. O parte din program e susținută de o trupă de artiști chinezi, ceea ce, fără îndoială, contribuie la întregirea unei impresii cu totul deosebite. De obicei nu-mi place să merg la circ. La Rostov însă, scepticismul meu în materie a fost învins.

E aproape miezul nopții și avionul pleacă în zori. Pe drumul către ae-

roport discuția devine un real schimb de experiență. Aflu de la gazdele mele încă o sumedenie de lucruri interesante: despre practica în producție a studenților, despre aportul muncii culturale în sporirea producției agricole a regiunii și chiar despre activitatea și repertoriul teatrului de operă și estradă. Mai aflu că unul din cei cărora le datorez utilizarea atât de folositoare a zilei petrecute la Rostov, Vadim Ivanovici Andreanov, șeful secției culturale a Sovietului regional, nu este numai activist al construcției de stat, ci și artist. E pictor, e autor dramatic, îl preocupă și problemele teoretice ale creației artistice.

Mă despart de Rostovul de pe Don și de oamenii lui cu sentimentul cu care te desparti de prieteni vechi. Cînd Donul se zărește, de sus, ca o panglică de arșin fără strălucire, căci soarele e învăluit în nori grei, care anunță zăpădă, imi făcîduiesc să duc cititorilor romîni măcar o frîntură din mesajul optimist și plin de impulsuri al acestui oras renăscut din propria cenușă și pornit, cu întreaga Uniune Sovietică, spre orizonturi infinite

Gabriela Dolgu

Universul scriitorului

Se implinesc, în prima zi a lui aprilie, o sută și cincizeci de ani de la nașterea lui Nikolai Vasilievici Gogol, marele scriitor realist, strălucit cititor și reprezentant al literaturii ruse, unul din marii creatori ai lumii. Peste pământul rusesc au trecut încercări grele în arest veac și jumătate, războaie și frământări adinci au zguduit toate straturile patriei țării, a triumfat o revoluție cum n-a mai cunoscut nicicând istoria — revoluția socialistă — și s-a ridicat o nouă orinduire care a umit omenirea prin imensele prefaceri pe care le-a înfăptuit. Opera lui Gogol înfruntă veacurile, și fiecare zi ce trece adaugă o nouă strălucire adevărului răspicat pe care el l-a rostit despre timpul său în numele poporului, care a orientat creația scriitorului, și care avea să facă apoi revoluția și să înalte edificiul socialismului. Opera lui Gogol este unul din primele acte ale mișcării poporului către revoluție: ea apare ca o expresie de o neobișnuită forță, a conștiinței maselor despre putreziciunea societății vechi din Rusia, despre necesitatea luptei împotriva acestei societăți.

Format într-o atmosferă în care exaltarea romantică s-a împreunat cu agera privire critică, de un realism acut, Gogol, ca și Pușkin, contemporanul și primul său îndrumător și dascăl, a întors literatura către viața de toate zilele, chiar către necesitățile luptei sociale. La vîrsta adolescenței, Gogol a fost zguduit de trista soartă a primei generații de revoluționari nobili ruși, decembriești, exterminați de reacțiunea țaristă; tinerețea l-a fost întunecată de suferinți și persecuții; înflăcărată entuziasmat, generoasă dăruire cu care voia să intre în lume și pe care și-o exprimă ca într-un manifest în poemul „Hans Kuchelgarten”, este întâmpinată cu ironie de oficialitate, și Gogol încredințează focului prima sa operă, la vîrsta de 20 de ani.

Gogol se întoarce atunci către viața oamenilor simpli. Exemplul și îndemnul lui Pușkin sînt pentru el salutare. În 1831 apare prima serie a admirabilelor povestiri „Serile în sat la Dikanka”, în care exaltarea romantică înconjoară, ca într-o aureolă, viața poporului. Poezie și realism, evocarea pasionată și naturalitatea descrierii, chipurile luminoase ale satului ucrainean, dar și acordurile tragice ale unor suferințe care întinzează și înjosec bucuria vieții — astfel de coarde variate și bogate dezvoltă „Serile în sat la Dikanka”, în cele două părți, publicate la interval de un an, una după alta.

După elogiul adus satului și oamenilor lui simpli în cele două volume de povestiri, arta lui Gogol începe tot mai mult să recurgă la critica socială, întrebînd tot mai des satira. Acest drum, începe cu culegerile de nuvele „Arabescuri” și „Mirgorod” și înaintea către piesa „Revizorul” și romanul „Suflete moarte”, capodoperele nemuritoare ale artei sale. În povestirile „Nasul” sau „Cum s-a certat Ivan Ivanovici cu Ivan Nikiforovici”, în „Nevski Prospekt” și în „Insemnările unui nebun”, Gogol pune cu tot mai mare stăruință în fața păturilor conducătoare ale societății ruse de atunci o necruțătoare oglindă, pentru a le arăta chipul pocit. Această oglindă, cu minunată putere, a dezvoltat cu neobișnuită asprime adevărul despre sistemul iobăgăst, despre prăpastia care se săpa tot mai adîncă între lumea de sus și marile mulțimi. Realismul operei lui Gogol se adîncește, odată cu critica socială, și impune în așa măsură literaturii contemporane, încît metoda lui de creație devine sensul activității principalelor scriitori realști ruși din generația următoare. „Noi toți am ieșit din Mantaua lui Gogol” — spunea cu dublu tîlc Ivan Turghenev, referindu-se la una din cele mai reprezentative nuvele ale scriitorului, și această afirmație era reluată aidoma de Dostoievski.

In nuvelele lui Gogol adevărul desăvîrșit al vieții este strîns legat de simplitatea invențiunii. El nu înfrumusețează viața, dar nici n-o ponegrește; el e bucurios să scoată la iveală tot ce are ea frumos, uman, dar în același timp nu ascunde cituși de puțin hidoșeniile ei. Și într-un caz și în celălalt el rămîne credincios vieții pînă la capăt...

V. G. BELINSKI

...Lui Gogol îi revine meritul de a fi primul care a imprimat literaturii ruse o orientare fermă spre conținut și, pe deasupra, o orientare într-o direcție atît de rodnică ca cea critică.

N. G. CERNIȘEVSKI

Dar epoca celor mai mari creații gogolice avea să vină. Intre povestirile din culegerea „Mirgorod” Gogol dăduse acea incitantă evocare a eroismului popular în lupta împotriva dușmanilor patriei, care este povestirea „Taras Bulba”. Viața cazacilor ucraineni, între care strălucesc figurile bătrînelui Taras și a fiului său Ostap, se relevă în primul rînd prin adîncimea și necesitatea firească a patriotismului lor, a iubirii pline de admirație pentru oamenii pămîntului rusesc.

Dar cele mai reprezentative creații ale lui Gogol, sînt „Revzorul” (1835) și „Suflete moarte” (1841).

Niciodată pînă atunci, n-au fost satirizate cu o forță mai mare, cu o neînduplecare mai neîndurată, spirital retrograd, orînduirea iobăgăstă, meschinele aranjamente ca și marile jafurj exercitate asupra poporului și apăsarea, cumplita apăsare pe care o întreținea un regim întemeiat pe nedreptate, pe rutină și birocrațism.

Intenția lui Gogol e clară atunci cînd așează drept motto al piesei „Revizorul” cunoscutul și înțeleptul proverb rusesc: „Nu te plînge de oglindă cînd ți-e mutra pocită”. Ca în fața unei oglinzi măritoare, el face să defileze în fața spectatorilor funcționarii și moșierii și negustorii, păturile de sus ale unui oraș în care s-a ivit deodată ca o amenințare și ce o pedeapsă primejdia unei inspecții. Fiecare are conștiința încărcată, fiecare e gata să cumpere tăcerea sau complicitatea presupusului revizor, la rîndul lui canalie și el. Neînțelegerea și teama inițială se transformă într-o supralicitare a necinstei, a corupției, a descompunerii morale. În numele slintei minii populare, Gogol îi urmărește pe netrebniici pînă în profunzimea descompunerii lor și, pînă la sfîrșit, le azvîrle în față, fără menajamente, cu dispreț, adevărul despre ei și despre faptele lor. Nu numai spectatorii, dar și personajele piesei însăși vor cunoaște adevărul, spus fără rezerve de autor.

Întîmpinată cu ostilitate și adversitate directă de oficialități, de cenzura speriată, piesa a fost îmbrățișată cu căldură de mișcarea democratică a epocii. Actul de acuzare pe care-l conținea a găsit ecouri largi și, curînd, ea a fost cunoscută și dincolo de hotarele Rusiei. Remarcînd figurile grotești, hidoase, ale personajelor satirizate de Gogol, traducătorul francez al „Revizorului”, marele scriitor Prosper Mérimée, exalta puterea realismului lui Gogol, numîndu-l „observatorul fin pînă la amănunt, plin de îndemînare în surprinderea ridicolului și de îndrăzneală în redarea lui”.

Hidoșenia figurilor din „Revizorul” va căpăta linii încă mai puternice în cealaltă capodoperă a lui Gogol, romanul „Suflete moarte”, a cărui apariție a produs adevărate furtuni în lumea descompusă, care s-a văzut din nou surprinsă într-o incisivă și adevărată oglindă.

Romanul „Suflete moarte” este o satiră și un protest. Intre ciudatul, iscusitul, falsul și necinstitul Cicikov, cel care țirguiește „suflete moarte”, cel care cumpără nume de iobagi morți și între cei care consimt la acest tîrg inuman, — avarul Sobakevici, licheaua ușuratică, bețivul Nozdrev, meschina și inapoiata Korobocika, închipuitul și inutilul parazit Manilov, absurdul visător, și toți ceilalți — nu e nici o deosebire esențială. Toți fac parte din aceeași lume — ei sînt adevăratele „suflete moarte” și nu morții pe care-i negociază.

Gogol a scris această carte pătruns de o mare dragoste pentru Rusia, pentru poporul ei, pentru sufletul rus. El a ris nu de poporul rus, ci de aceia care înjoseau acest nume. „Mă simt indestructibil legat de tot ceea ce ne aparține” — spunea Gogol, gîndindu-se la lumea săracă și anonimă, la oamenii din izbe, la stepa rusească. Pentru că, așa cum spunea Herzen, „acolo unde privirea lui Gogol izbutește să străbată, să treacă dincolo de ceața murdășă imprăștiată de guoanaie de tot felul, acolo el vede poporul vrednic și plin de putere”.

Acestui popor vrednic și plin de vigoare, Gogol i-a închinat pagini entuziaste în „Suflete moarte” și intenționa să-i dedice continuarea romanului, pe care, apăsător de conștiințele unei tragice rătăcirii care l-a umbrat ultimii ani ai vieții, l-a încredințat focului, ca altădată poemul „Hans Kuchelgarten”.

Dar, pînă la această tragică rătăcire, pe care Gogol însuși a regretat-o și a încercat s-o îndepărteze de ființa lui, el a mai dat și alte opere, care au rămas, în conștiința generațiilor, între care comedia „Căsătoria” și mai multe povestiri, ca de exemplu „Mantaua”.

Proza și teatrul lui Gogol au creat o adevărată tradiție în literatura rusă, și au avut un ecou profund în literatura mondială. În toate țările, în veacul care a trecut de la crearea operei lui Gogol, scrierile sale au devenit cărți dintre cele mai iubite, ducînd faima poporului rus, a geniului rus și mărturia unei mari conștiințe și forțe creatoare în slujba poporului. Căci critica pe care a făcut-o Gogol societății ruse a vremii lui a lovit cu aceeași putere în corupția și trădarea și exploatarea de pretutindeni.

M. Gafița

G în R

Imaginea de ansamblu a lui Rahova — unde de mulți ani — nu mi niciodată mai clară pî trecute, cînd responsabilitate „bibliotecă de casă” m un exemplar din Suflete de Gogol. Cartea aceea: lui păstrată ca un do epocii noastre, al uimii profundelor transformărilor. Donată bibliotecii în 1957 de către un pensiv învățător, cartea tre cursul aceluiași an, pînă cîtorva zeci de cititori. În 1958, un cititor am nica idee ca pe ultima lumului să consemnez plăcut f. mult — I. S. După această inscripție încă 94 de altele asemănătoare arată că ceilalți cititori cinci elevi, doisprezece mari (administrativi), trei învățători, optsprezece cititori zilieri, șapte toare, doi cizmari, no nice”, patru militari, trei nari, un medic, un inginer, funcționar comercial, chigii, nouă frizeri, doi trei studenți, un maestru cinci, salariați I.T.B. fără profesie declarată semnătură, înghesuită din dreapta de jos a este din 16.II.1959. După rile ce mi-a dat bibliotecii, acest singur fost citit în mai puțin de aproximativ 160 de dintre aceștia, excepții, — opt erau, înaintare, analfabeți. Și încă mînuile semnificative ești bibliotecă se mîncă patru volume din lui Gogol, care sînt imprumate de zeci și zeci de cititori; bibliotecara, o femeie vreo 50 ani, casnică, însăși analfabetă cînd vitoare la un mare ne cartier.

Poemul lui Gogol este strigătul de groază și de rușine al omului pe care platitudinea vieții îl înjosește și care deodată își vede chipul îndobitocit în oglindă. Dar pentru ca acest strigăt să poată răsună din pieptul acestui om trebuie să existe în el și părți sănătoase, și dorința puternică de reabilitare.

A. I. HERZEN

Gogol trebuie să fie recunoscut definitiv ca întemeietorul unei orientări noi, realiste în literatura rusă; la această orientare aderă, vrînd-nevrînd, toți scriitorii de mai tîrziu, indiferent de nuanța operelor lor.

SALTIKOV-ȘCEDRIN

Pe Saltikov îl venerez. O, Gogol, nemuritorul nostru Gogol! De cită bucurie ți-ar fi cuprins sufletul nobil, dacă ai vedea în juru-ți asemenea elevi geniali. Prieteni ai mei, prieteni sinceri! Scrieți, ridicați glasul în apărarea acestui popor sărman, primitiv, batjocorit, a acestui rob asuprit fără drept de cuvînt!

TARAS ȘEVČENKO.

Al șaselea volum cu care se încheie seria „Operele” lui Gogol în romînește, ne aduce în fața unui material cu totul necunoscut pentru noi. Un însemnat număr de articole și mărturii literare, dar mai ales bogatul mînușchi de scrisori selecționate și grupate aici, ne plasează în imediată apropiere a laboratorului de creație al scriitorului, oferînd interesante documente pentru înțelegerea evoluției și particularităților sale.

Dispozițiile lui Gogol pentru artă s-au manifestat timpuriu și mai înții sub forma atracției spre pictură și interpretare teatrală. Corespondența din timpul anilor de școală dezvoltă asemenea preocupări insistente. Pentru noi, farmecul acestor pagini sporește printr-o surprinzătoare asemănare cu scrisorile lui Kogălniceanu din vremea studiilor. Probabil că la o anumită vîrstă toate sufletele vibrează la fel: ca și la Kogălniceanu al nostru, găsim în scrisorile lui Gogol aceeași juvenilă ambiție de a-și câștiga repede prestigiul, aceeași grijă în informarea tatălui cu tot ceea ce se întîmplă mai de seamă, aceeași oroare structurală față de suficiența și mediocritatea mediului burghez. Ceea ce la Kogălniceanu anun-

ța pe reformatorul și omul de stat luminat de mai tîrziu, la Gogol era, în genere, manifestarea marelui dar de observație și al simțului pentru satira cu un puternic fond social, care aveau să-și dea roadele în „Revizorul” și în „Suflete moarte”. Încă de pe acum, unele scrisori conțin suculente scene de moravuri: pictura lui Gogol e viaoie, fără zorzoane ieftine, de un umor grațios și plăcut, deși evident fără adîncime, deocamdată. (Vezi scrisoarea către G. I. Visoțki din 26 iunie 1827). Ușurința de a surprinde laturile comice din atitudinea oamenilor și înclinația de a improviză, oarecum la întîmplare, în jurul acestor laturi se vădește chiar din aceste scrisori și coincide cu propriile mărturii ale scriitorului din „Spovedania unui autor”.

Prin intermediul corespondenței, Gogol își prelungea investigațiile în realitatea epocii, adunînd cît mai mult material, din care apoi aveau să se înalțe impunătoarele sale edi-

ficii artistice cînd soții surorilor formații rusească în sat în perioada fletelor în străinătate să-i conțin informarea rusească ristică, căutare care conținătorie gol.

Cu toată exprimă prietenii Bulba” decît un lui, pe în proză prin ro adversa de îndee vieții, obiectul

P A G I

g o l mînia

nu făcuse demersurile necesare să obțină aprobarea unui tiraj mai ridicat, căci în câteva săptămîni edițiile respective se epuizaseră. De atunci, tirajele operelor lui Gogol aproape s-au dublat, cred. Lumea, noul nostru public cititor, cumpără cu aviditate tot ce apare în românește și din Gogol. Un colectiv din regiunea Constanța, care achiziționase primele cinci volume din ediția de Opere, mă întreba acum câteva săptămîni într-o scrisoare cînd va putea găsi și al șaselea volum (ultimul din această serie). Ieri i-am răspuns că volumul mult dorit a fost văzut de mine în librării; temîndu-mă că omul nu va ajunge să-l cumpere, m-am hotărît să i-l trimit eu chiar astăzi. Ar fi interesant să știu cîte spectatoarele s-au dat la teatru cu piesele lui Gogol, în deosebi cu *Revizorul*, cîte zeci de mii sau poate sute de mii de spectatori au aplaudat scausticele comedii gogoliene, în cîte emisiuni radiofonice s-au transmis piesele marelui scriitor etc., etc. Gogol este astăzi unul dintre cei mai iubiți scriitori clasici ruși, la noi; dragostea pentru el a luat proporții de masă.

Dar nu numai astăzi. Amintirea mă poartă cu vreo treizeci de ani în urmă cînd, elev fiind, strîngeam bănuț cu bănuț ca să pot cumpăra ceva cărți. Ce puteam achiziționa atunci din traduceri românești din opera lui Gogol? Era o epocă grea, cînd agenții culturali ai claselor stăpînitoare făceau tot ce le era cu putință ca nimic din ceea ce se petrecea dincolo de cortina de fier, adică în U.R.S.S., să nu pătrundă la noi. Gogol nu era, de sigur, scriitor sovietic; dar era ucrainean — și pentru stăpînii de ieri, asta era de ajuns ca să fie etichetat ca „bolșevic”. Casele de editură nu publicau în românește opere de Gogol în ediții corespunzătoare; dar editorii de atunci ca negustorii, știau că masa cititorilor apreciază scrierile marelui clasic. Și au recurs la o formulă de compromis, care să nu le periclitaze sursa cîștigurilor: tipăreau în ediții obscure, în broșuri de 30 bani bucata, ceea ce socoteau că s-ar putea vinde repede și fără riscuri. Așa am reușit să cumpăr *Taras Bulba*, în două volume, din „Biblioteca Minerva”, apărute — cred — înainte de primul război mondial; *Noaptea de mai*, *Mantaua*, *Caieașca*, *Oameni vechi*, *Portretul*, din minuscule „Biblioteca pentru toți”, prima tipărită, socotesc, prin 1905—1906. (Editorii nu treceau pe aceste volume data apariției, din motive de ordin comercial). Mai tîrziu, cînd am ve-

nit la București ca student, am adlat din fișierul Bibliotecii Academiei că mai fuseseră traduse în românește și alte scrieri ale lui Gogol, precum: *Povești*, *Cum s-a certat Ivan Ivanovici cu Ivan Nichilorovici*, *Hatmanul*, *Vața*, *Povestea căpitanului Kopeikin*, *La șezătoare în Ucraina*, *Grozava moarte a lui Homa (Vii)*, *Războiul îngrozitor* ș.a. De sigur, tot în ediții obscure.

Și totuși, Gogol pătrunsese de mult în conștiința publicului cititor din România. Presa a avut un oarecare rol în această chestiune. În „*Foia de istorie și literatură*” din Iași, au apărut, în 1860, în traducerea lui D. A. Holban, *Scrisorile unui nebun*; fragmente, traduse din *Suflete moarte*, s-au tipărit în 1905 în „*Cronica*”, iar în 1910 în „*Epoca*”. Din *Taras Bulba*, un traducător rămas neștiut, publicase fragmente în „*Timpu*” din 9.VII.1872. De altfel, în același an, această operă era tipărită la Brăila, în volum. Cercetarea periodicelor ar aduce istoricilor noștri literari multe cunoștințe noi în această privință.

Cred, însă, că Gogol a ajuns la noi mai întîi și mai lesnicios prin mijlocirea teatrului. În secolul trecut, era mai ușor de montat o piesă — și mai ales o comedie — decît de tipărit un volum. De aceea Petre Grădășteanu mai mult om politic decît literat, comitea o „imitație” (de fapt, un soi de localizare) după *Revizorul*, dînd opului său titlul *Revizorul general*. „Imitația” s-a reprezentat cu mare succes la București, la 21 februarie 1874, apoi și la Iași, stîrnind vii comentarii în presa epocii. Cezar Bolliac consemna în „*Trompeta Carpaților*”, în legătură cu comedia gogoliană, „nemerita idee în ce trebuie satirizat mai mult și mai întîi vișul social”; Caragiale, în „*Ghimpele*”, nota: „Opera e un adevărat reflect al epocii de cinism și de imoralitate nelăfrînată în care trăim”; iar Eminescu în „*Curierul de Iași*”, întreprindea cu acest prilej o pătrunzătoare analiză a operei lui Gogol, referindu-se atît la *Revizorul* cît și la alte scrieri gogolene. Iată una din observațiile făcute de Eminescu: „Gogol e după unii cel mai original, după alții cel mai bun autor rusesc. Lucrul stă însă astfel: el s-a nădădăcinat în mîntre viața reală a poporului rusesc; tipurile sale sînt copiate după natură, sînt oameni aievea...”. De altfel, acest articol al lui Eminescu a primit mai tîrziu o replică dură din partea lui Titu Maiorescu. Cine ar studia polemica, dusă fără zavă dar cu îndrjire, între Eminescu și Maiorescu în problema „realismului popular”, ar ajunge la descoperiri dintre cele mai interesante pentru istoria noastră literară; de altfel, e semnificativ chiar și numai faptul că, militînd pentru realism, Eminescu invocă autoritatea lui Gogol și apoi scrierile lui Creangă, Slavici și folclorul.

În spațiul rezervat acestui articol nu am cum să expun aprecierile pozitive și adesea entuziaste ale marilor noștri scriitori, despre Gogol. În diferite studii, în diferite ocazii, s-au semnalat deja cîteva observații de acest gen. Al. Odobescu, Gherea, Raicu Ionescu-Rion, și mai ales M. Sadoveanu — au fost adesea amintii pentru prețuirea ce au păstrat lui Gogol. Socotesc, însă, că istoricii literari au rămas mult dator în această problemă. Căci nu-i vorba doar despre o prețuire pur și simplu, ci despre înfruirea pe care Gogol a avut-o asupra scriitorilor citați și asupra literaturii române în genere.

În aceste zile, cînd aniversăm 150 de ani de la nașterea marelui scriitor clasic rus, se cuvine a-l sărbători nu numai prin ediții și articole ocazionale, dar și printr-un studiu mai temeinic al creației lui și al înfruirii lui asupra spiritului public de la noi. Căci Gogol a intrat de mult în conștiința poporului nostru și atît de adînc, încît sîntem îndreptățiți să-l socotim ca fiind și al nostru.

Pompiliu Caraiuan

„Suflete moarte” Căpitanul Kopeikin în audiență la general desen de A. Aghin

Un rol și o tradiție de interpretare

În anul 1874, marele actor Mihail Pascaly juca pentru întia oară pe o scenă românească, la „Teatrul cel Mare”, capodopera lui N. V. Gogol „*Revizorul*”.

„N-am ris într-o lună de zile cît m-a făcut să rid acest revizor într-o oră. Rid și acum cînd vorbesc de dînsul, îl am în față și nu mă pot debarasa de el”, mărturisește într-o gazetă a timpului Cezar Bolliac; iar Eminescu, elogiînd caracterul realist și popular al celebrei comedii, laudă jocul actorilor, arătînd că „reprezentarea a fost unul din cele mai mari succese”.

Reluată în 1909 pe scena Teatrului Național, într-o strălucită distribuție care cuprindea întreaga pleiadă de mari comedieni ai epocii, comedia lui Gogol s-a bucurat din nou de un adevărat triumf. De astădată rolul lui Hlestakov era interpretat de Petre Liciu.

Virulentă satiră gogoliană nu putea fi pe placul stăpînirii burghezo-moșierești care, vîzîndu-și fața strîmbă „se supăra pe oglinda” pusă înaintea ei, de genialul scriitor rus. De aceea reprezentările cu „*Revizorul*” nu au fost prea dese în perioada dintre cele două războaie. În 1929, rolul lui Hlestakov își găsește un interpret original și interesant în George Calboreanu. Mai tîrziu, piesa a fost din nou prezentată, dar montarea formalistă căuta să anuleze caracterul realist al operei și ascuțita ei critică socială.

Cînd, în toamna anului 1952, Teatrul Național din București s-a hotărît să înseneze din nou, cu prilejul centenarului lui Gogol, „*Revizorul*”, au fost concentrate în spectacol cele mai bune forte

„Taras Bulba” Taras după ce Ostap a căzut prizonier litografie de E. Kibrik

„Mantaua” Akaki Akakievici îmbrăcat într-o manta, îndreptîndu-se spre departament desen de B. Kustodiev

I N E D I T E

încă la studii „ent mamei și i trimită în ră cu folclor aveau să-i alcătuirea vestiri „Serile”. Mai tîrziu, vorare a „Sugogol, așlul re prietenilor e mai diverse vire la viața ile ei caracte-ceastă febrilă ului și veri-răsătură defilismul lui Go-

serva el în „*Insemnări din Petersburg*” (1836). — Totul este să relatezi o întîmplare neupărat nouă, izbitoră, neapărat ciudată, nemaiauzită și nemai-văzută pînă atunci; o crimă, incendii, patimile cele mai sălbatică, care nici nu există în societatea de astăzi”. Față de o asemenea situație, el afirmă răspicat: „Noi am făcut din teatru o jucărie de felul zurgălăilor cu care încîntăm copiii, uîlînd că el este o tribună de la care se ține unei mulțimi întregi, dintr-o dată, o lecție vie...” Pledînd pentru respectul realității, Gogol are în vedere, cum se vede, funcția educativă a artei. Într-altă parte el și atrage atenția că adevărata creație se distinge prin accesibilitate și prin universalitate. Originalitatea artistică este, în concepția sa, strîns legată de caracterul popular și național al artei. În respectarea acestor cerințe stă marea răspundere a oricărui artist. Ca la toți scriitorii ruși, și la Gogol ideea

răspunderii apare extrem de frecvent și în împrejurările cele mai complicate, luînd uneori înfățișări dramatice. Alunecările din „*Correspondența cu prietenii*”, pentru care Belinski l-a criticat cu o asprime meritată, pun într-o lumină și mai vie pînă la ce culmi de dăruire și de disperare aproape, împingea el acest sentiment al răspunderii. Sînt două documente în acest volum: articolul „*Spovedania unui autor*” și scrisoarea către Jukovski, din 10 ianuarie 1848, care măsoară toată amplexarea dramei de conștiință pe care a trăit-a Gogol (înaintea lui Tolstoi și înaintea lui Dostoievski) și care demonstrează deșințit că oricît de adînc a fost criza, ea nu a însemnat niciodată o renunțare la înaltele comandamente ale artei, de a educa și de a reflecta adevărul.

Ca adevărat artist, Gogol are intuiția sigură a talentelor autentice și cunoaște o adevărată bucurie să le observe. Este

binecunoscută admirația sa pentru Pușkin, căruia îi datorează subiectele celor mai însemnate opere ale sale. Îl vedem acum vorbind cu emoție de înaintași, făcînd observații pătrunzătoare despre precursorii săi direcți Fonvizin și Griboedov („In ce constă, în deșințit, esența poeziei ruse și care sînt particularitățile ei”). Dar emoționantă este, în scrisori, graba cu care remarcă talentele noi. Era la Geneva, în 1846 cînd are prilejul să citească, abia apărut, romanul lui Dostoievski „*Oameni sărmani*” și este vizibil încîntat că poate să descopere un scriitor promițător. Tot în străinătate fiind, se interesează de Herzen și de Turgheniev, fără să precepească epitele elogiatoare

După ce am citit paginile acestea de publicistică și scrierile, imaginea scriitorului ne apare mai clară, luminată parcă din interior, și urmîrind zbuuciumul conștiinței sale, înțelegem odată mai mult cîtă dreptate avea Dostoievski să exclame: „Noi toți ne tragem din Mantaua lui Gogol”.

Geo Șerban

actoricești de comedie. Cîntea de a interpreta rolul lui Hlestakov în acest admirabil colectiv, mi-a revenit mie.

Cum să înfățișez surprinzătoarea mobilitate a acestui caracter, cum să ajut cu personajul meu dezvoltarea în fața spectatorilor noștri de astăzi a ideii fundamentale a piesei, cum să rezist tentației de a face din Hlestakov eroul principal al comediei spre a nu denatura intenția demascatoare a lui Gogol, care nu a înfățișat aventura unui funcționar din Petersburg, ci un tablou necrușător al întunecatei epoci a lui Nicolae I? Toate aceste probleme și încă multe altele mă asediau, iar rezolvarea lor a fost urmarea unor cercetări laborioase și a unei munci susținute.

De un neprețuit ajutor mi-au fost spectacolele pe care le-am văzut în acea vreme la Moscova, unde „*Revizorul*” se juca atît la Teatrul Mic Academic, cît și la Teatrul Armatei Sovietice; iar convorbirile deosebit de interesante pe care le-am avut cu regizorii Alexei Popov și K. Zubov mi-au dat prețioase „chei” pentru deslășirea acestui dificil personaj.

Puține roluri mi-au pricinuit atîta trudă creatoare, dar puține mi-au dat satisfacțiile artistice pe care mi le-a dat Hlestakov! Satisfacții care au culminat în seara de 5 octombrie 1958, cînd am avut fericirea să interpretez acest rol în capitala Uniunii Sovietice.

Seara reprezentării „*Revizorul*” la Moscova va rămîne o pagină memorabilă în viața teatrului nostru. Ea reprezintă — fără îndoială — cea mai importantă seară din viața mea de actor.

În sală se aflau cei mai de seamă maeștri ai scenei sovietice, iar între aceștia însuși Igor Ilinski, neîntrecutul interpret al lui Hlestakov pe scena Teatrului Mic. Caldele sale cuvinte de laudă, ca și ale celorlalți mari artiști ca V. O. Toporkov, E. Turceaninova, Iurii Zavadski, Vera Marețkaia, Mihail Tarev, M. O. Knebel, Vladislavski au constituit cea mai de preț răsplată a muncii noastre.

Regia maestrului Sică Alexandrescu s-a bucurat de o apreciere extrem de măgulitoare. Cunoscutul regizor și teatralog P. A. Markov a declarat: „Este o regie de care va trebui să se țină seamă în viitoarele montări ale „*Revizorul*” pe scenele sovietice”.

Turneul în U.R.S.S. a încununat astfel în chip strălucit frumoasa tradiție a reprezentării „*Revizorul*” pe scena românească.

Radu Beligan

Microcosmos, inacrocosmos

Una din particularitățile cele mai izbitoare ale științei contemporane este împletirea organică dintre cercetarea atomului și a Cosmosului. Printre rezultatele cele mai remarcabile ale cercetării științifice din ultimele trei decenii sînt acelea care demonstrează că fenomenele cosmice nu pot fi deslușite decît pe baza cunoașterii fizicii atomului. Și invers: multe particularități ale nucleului atomic au fost descoperite tocmai în cadrul studiului care tindea spre clarificarea fenomenelor astrofizice. Este suficient dacă reamintim cu această ocazie că așa-numita reacție termoneucleară, fuziunea atomilor de hidrogen în vederea sintezei atomului de heliu — a fost descoperită întîi în Soare și în stele — și numai după aceea a fost realizată pe Pămînt. Desigur, nu am ajuns încă să realizăm reacția termoneucleară dirijată — adică nu am reușit să construim pînă acum un reactor care să ne furnizeze energie continuă rezultată din sinteza heliului. Cînd acest lucru se va realiza, atunci problema energetică a omenirii va fi rezolvată definitiv, deoarece se va putea obține energie din orice substanță care conține hidrogen.

Apa mării și a oceanelor va putea servi atunci drept „combustibil” pentru obținerea energiei. Astăzi se lucrează intens la rezolvarea acestei probleme. Precum se știe fizica sovietică se află în prima linie a realizărilor privind reacția termoneucleară dirijată. Instalația

OGRA construită în U.R.S.S. pentru efectuarea unor experiențe privind sinteza heliului a atras atenția și interesul întregii lumi.

Recent, agențiile de presă au transmis o declarație a profesorului Vladimir Dobronravov, în care cunoscutul savant sovietic afirmă că, datele furnizate de prima rachetă interplanetară vor ajuta pe savanții sovietici în rezolvarea problemei legate de sinteza heliului. Comunicatul de presă este foarte laconic și nu dă amănunte tehnice asupra posibilităților preconizate de savanții sovietici. Nu este însă exclus ca prof. Dobronravov să fi făcut aluzie în declarația sa la una din căile de înfăptuire a sintezei heliului — descoperită nu de mult cu ajutorul razelor cosmice.

În stele, sinteza heliului din hidrogen se realizează cu ajutorul unor temperaturi uriașe de zeci, chiar de sute de milioane de grade Celsius. Tocmai de aceea, această reacție nucleară poartă numele de reacție termoneucleară. Tot cu ajutorul temperaturilor uriașe de zeci de milioane de grade furnizate de explozia unei bombe atomice obișnuite se realizează și fuziunea hidrogenului în bomba H. În instalațiile experimentale cunoscute pînă acum — ZETA, SCEPTER, OGRA — se încearcă realizarea sintezei prin crearea unor temperaturi uriașe, capabile să producă fuziunea continuă a nucleelor de hidrogen.

Există însă și o altă cale de a realiza sinteza heliului. Această cale a fost preconizată teoretic, acum cîțiva ani, de doi fizicieni sovietici: I. B. Zeldovici și A. D. Saharov, membri ai Academiei de Științe a U.R.S.S.

Plecînd de la niște observații efectuate de fizicianul englez Ph. Frank, Zeldovici și Saharov au demonstrat prin calcule teoretice posibilitatea realizării sintezei heliului cu ajutorul unor procese complexe ce au loc în radiația cosmică — fără intervenția uriașelor temperaturi de fuziune.

În radiația cosmică se formează din abundență niște particule elementare asemănătoare, de citeva sute de ori mai grele decît electronii, particule numite mezozi. Un anumit mezon numit mezon miu, încărcat cu electricitate negativă, poate forma cu ajutorul nucleului unui atom de hidrogen un atom sui generis numit mezon-proton. Ei bine, Zeldovici și Saharov au arătat că acești mezon-protoni vor putea juca rolul de catalizator care mijloceste fuziunea nucleelor de hidrogen, sinteza heliului.

Teoria lui Zeldovici și Saharov a fost confirmată de o serie de experiențe strălucite executate de profesorul Luiz Alvarez la Berkeley, în California. S-a constatat că mezon-protonii pot juca într-adevăr rolul de catalizatori ai sintezei heliului, reacție în urma căreia se eliberează uriașe cantități de energie.

Desigur, reacția de fuziune a hidrogenului prin intermediul mezon-protonilor se găsește încă în faza studiului primar — dar nu este deloc exclus ca acest studiu să ne furnizeze în viitor una din căile de acces către realizarea reacției dirijate a sintezei heliului, poate cea mai importantă consecință pașnică a fizicii nucleare.

I. Toth

Se televizează un film tennicolor

Un capitol nou al științei moderne

Semiconductorii

Se poate afirma cu certitudine ca, în scurta vreme, un nou termen științific va deveni foarte popular: semiconductorii. Teoria semiconductorilor constituie unul dintre cele mai noi capitole ale științei. Acest capitol a fost creat abia acum 30 de ani. Dar în acest interval de timp, relativ scurt, rezultatele cercetărilor au fost deosebit de fructuoase, iar perspectivele care se deschid prin desăvîrșirea acestor cercetări sînt, în întelesul hîn al cuvîntului, senzaționale.

ELEMENTELE MIRACULOASE

Dar, mai întîi, ce numim semiconductorii? Știm cu toții că metalele sînt bune conducătoare de electricitate. Am putea deci spune, în general, că numim semiconductorii toate corpurile care nu prezintă proprietățile caracteristice metalelor, în primul rînd rezistența lor atît de mică la trecerea unui curent electric. Sînt semiconductorii mare parte din minereuri, elemente nemetale din coloanele 4, 5 și 6 ale sistemului periodic al lui Mendeleev, compuși ai metalelor — cum sînt oxizii, sulfurile etc., și chiar unele aliaje metalice, precum și cîțiva compuși organici. Se vede de aci cît de vast este cîmpul de explorare în acest domeniu.

Am spus mai sus că printre semiconductorii se numără și anumite elemente nemetale din sistemul periodic al lui Mendeleev. S-a constatat însă că proprietățile electrice ale acestor elemente sînt foarte capricioase, variînd în proporții considerabile de la un eșantion la altul. Cercetările întreprinse au dus la concluzia că variația conductibilității electrice este datorită, între altele, prezenței unor urme infime de anumite impurități. Vom da un exemplu: e suficient ca la o tonă de germaniu pur să se adauge un miligram de arsenic, pentru ca conductibilitatea lui să crească cu 30 la sută.

Dar să mai schițăm și o altă proprietate, de foarte mare importanță, a semiconductorilor. Dacă diferitele părți ale unui semiconductor nu sînt supuse la o ridicare uniformă de temperatură, se produce o diferență de potențial între extremitățile acestor părți. Cu alte cuvinte, într-un circuit închis, constituit din doi semiconductorii diferiți, se produce un curent electric.

VA FI CAPTATĂ CEA MAI FORMIDABILĂ SURSĂ DE ENERGIE?

De realizările în domeniul semiconductorilor sînt legate numele unor mari savanți sovietici, printre care acad. K. V. Kurceatov, D. I. Blohințev, B. T. Kolomiț, V. P. Juze, A. V. Ioffe, M. M. Nosov și mulți alții. Semiconductorii își găsesc în Uniunea Sovietică o largă aplicație în numeroase domenii: o mare varietate de aparate fiind construite pentru rezolvarea a numeroase probleme în industrie, agricultură, biologie, meteorologie, radiotehnica, luminatul electric.

De pe acum, se poate pune și rezolva cu ajutorul semiconductorilor o problema de o extremă importanță: utilizarea directă a energiei solare. Se știe că întreaga noastră energetică se bazează pe folosirea indirectă a energiei razelor Soarelui. Petrolul, cărbunele, turbina eliberează prin ardere o energie care cu milioane de ani în urmă a fost primită de la Soare. Energia hidrolică este rezultatul circulației apei în natură, provocată de razele solare. Vîntul este de asemenea stîrnit de încălzirea neuniformă a atmosferei.

La fiecare metru patrat, razele solare directe dau aproximativ un kilowatt de energie. De aceea, pentru obținerea unei cantități de energie mai mare este nevoie de suprafețe imense. Mașinile necesare ar fi complicate și scumpe. Semiconductorii oferă și aci căi de rezolvare. Fotoelementele și termoelementele din semiconductorii pot transforma o parte din energia

solară în energie electrică. Este adevărat că acest sistem ar fi încă prea costisitor, dar progresul tehnicii va înlătura desigur și această dificultate. E interesant să arătăm că o suprafață pătrată cu latura de 100 km, asupra căreia cad razele solare, ar putea aproviziona, cu ajutorul semiconductorilor, întreg globul pămîntesc cu energie electrică.

O altă aplicație a semiconductorilor, studiată de specialiștii sovietici, se referă la încălzirea și luminarea orașelor. Dacă ar fi înzestrate cu termoelemente semiconductorie, cazanele de calorifer ar da în tot sezonul de încălzire, gratuit, o cantitate de energie electrică care ar ajunge cu prisosință nu numai pentru iluminat, ci și pentru diverse necesități cotidiene, de pildă pentru electrificarea a numeroase munci casnice.

În sfîrșit, o largă aplicație își vor găsi semiconductorii în automatizare, ca și în domeniul biologiei, unde perspectivele pot fi abia întrevăzute.

A. P. Samson

DIN LUMEA ȘTIINȚEI ȘI TEHNICII • DIN LUMEA

Imbrăcămintea viitorului

„Am intrat într-o sală prin mijlocul căreia circulă o bandă rulantă. Tocmai în clipa aceea, la capătul opus al conveierului apăru ceva ce semăna cu un trup de om fără cap, cu brațele întinse. Ciudata arătare înainta în salturi, oprindu-se din cînd în cînd în dreptul unor aparate. La prima oprire, asupra-i se abălu un suvoi de stropi mică care, cît ai clipei, îl acoperi cu un strat fin de soluție. Oprirea a doua s-a făcut într-o altă sală unde, la o temperatură de citeva zeci de grade și la o presiune de zeci de atmosfere, soluția s-a întărit. Atingînd cu mina această poșhîță am constatat că aducea cu o țesătură mătăsoasă, strîns lipită de manechin. Fra căptușeala unui costum de haine.

Iarăși o oprire în fața unui alt pulverizator, încă o trecere prin sala următoare și manechinul apăru îmbrăcat într-o țesătură groasă de lînă sintetică. I se adăugară apoi, tot automat, mînci și gu-lere, i se aplicară nasturii. La capătul benzii fu luat în primire de unicul muncitor din atelier, care scoase cu grîiță de pe manechin costumul gata.

În același timp, în atelierul de comenzi se confecționa o pereche de mînuși. Tînărul pentru care se executa comanda își trase pe mîni o pereche de mînuși din cauciuc foarte subțire. Fu apoi

condus spre două rezervoare în care își muie pe rînd, pentru citeva secunde, mîinile. Încă o oprire lîngă instalația electrică de uscat și tînărul obținu o pereche de mînuși din piele moale, cu căptușeală de mătase, confecționate exact pe măsura lui...

Astfel și-a închipuit un cititor al revistei sovietice „Znanie-Sila”, fabrica de îmbrăcăminte a viitorului apropiat. Oare e posibil ca acest vis să devină realitate? Tot ce se poate. Iată ce scria recent acad. N. N. Semionov, laureat al Premiului Nobel, în legătură cu fabricarea țesăturilor:

„Nu s-ar putea găsi oare un procedeu de a obține țesături sau chiar îmbrăcăminte gata confecționată direct din polimeri, evitînd procesul de filare și țesut? Asemenea încercări se fac și putem spera că se va obține un răspuns afirmativ la întrebarea de mai sus”.

Sala mirajelor

La Moscova se construiește un cinematograf panoramic circular. Pereții sălii spațioase și tavanelor ei boltite vor fi căptușiți în întregime cu un ecran uriaș, alcătuit din 22 de panouri dreptunghiulare, sau trapezoidale. Pelicula, filmată prealabil cu 22 de camere, va fi proiectată cu a-

jutorul a 22 de aparate sincronizate. Întregul utilaj este furnizat de uzina „Kinap” din Leningrad.

Uzina cu un singur muncitor

La șantierul hidrocentralei din Erevan a fost dată în exploatare o fabrică automată care produce zilnic 200 m.c. de beton. Ea este dirijată de o singură persoană.

In jungla singaleză

În Ceylon se desfășoară vaste lucrări de defrișare a junglei care acoperă în bună parte insula. Singalezii folosesc în acest scop numeroase mașini speciale și de serie importate din U.R.S.S. O mare uzină din Ural a construit un lot de mașini foarte puternice, proiectate anume pentru defrișări în junglă.

Avioane pe cîntar

A cîntări un avion este o treabă destul de complicată, însă deseori necesară. Cîntarul electro-tensiometric, construit recent în U.R.S.S., schimbă situația. Aparatul e compus din trei elemente, fiecare de mărimea unei valize, și o mică baterie de acumulatori de 24 V și 0,5 A. Se pot cîntări avioane de pînă la 125 tone.

REFLECTOR

De o lună de zile, dansatorii Ansamblului de stat al R.S.S. Ucrainene sînt oaspeții parizienilor. Succesul de care se bucură spectacolele ansamblului este demonstrat în modul cel mai elocvent de marea afluență a spectatorilor care aplaudă seară de seară, în sala de concert „Alhambra”, măiestria artiștilor ucraineni. Acest succes este subliniat deopotrivă de numeroasele cronici pe care presa franceză le consacră artei dansatorilor sovietici.

Telespectatorii italieni au vizionat recent piesa lui A. P. Cehov „Trei surori”. Piesa a fost transmisă de postul de televiziune din Roma, fiind regizată de Claudio Fino. Rolul Olga a fost interpretat de actrița Lilla Brignone.

Un nou premiu a fost acordat de curînd filmului „Zboară cocorii”. Este vorba despre premiul pentru cel mai bun film al anului 1958, decernat acestei capodopere a cinematografului sovietic de influența revistă vest-germană „Filmwoche”.

La cinematograful „Scala” din Copenhaga, una dintre cele mai mari săli de spectacole din capitala Danemarcei, rulează cu foarte mult succes filmele sovietice „Drumul spre stele” și „Poveste despre pinguini”.

Pe scena teatrului de operă din Bratislava a fost montată opera compozitorului sovietic V. Șebalin — „Femeia îndărătnică”, după comedia cu același nume a lui Shakespeare.

Zilele acestea, la ambasada U.R.S.S. din Paris a avut loc vizionarea noului film sovietic „Soarta unui om”. Ziaristi francezi și străini care au participat la vizionare au elogiut acest film pentru impresionantul său umanism.

În sudul insulei Sahalin a început construcția unui puternic centru de televiziune. Acesta va fi cel mai îndepărtat post de televiziune al U.R.S.S. și în același timp, primul telecentru insular. Peste câteva luni, centrul de televiziune din Sahalin va începe să transmită primele emisiuni experimentale.

La sfîrșitul acestui an, fiecare colhoz și sovhoz din regiunea Kuibisev va avea o instalație cinematografică proprie.

rampa și ecranul

S-au împlinit de curînd 30 de ani de la spectacolul de debut al neîntrecutei balerine sovietice Galina Ulanova. Seara de creație oferită cu acest prilej de marea dansatoare a cuprins și selecțiuni din baletul „Giselle” de Adam. În clișeu: Galina Ulanova într-o scenă din acest balet.

„Baletul sovietic este extraordinar!”

Printre membrii unei delegații britanice care a vizitat Moscova în cursul acestei luni s-a aflat și lordul Drogheda, directorul ziarului „Financial Times” și președintele renumitului teatru londonez Covent-Garden. Iată ce a declarat oaspetele britanic după vizionarea spectacolului cu baletul „Floarea de piatră” de Serghei Prokofiev, prezentat pe scena Teatrului Mare:

„Cred că această premieră este o capodoperă din punct de vedere al coregrafiei, al punerii în scenă și al costumelor.

La aceasta contribuie, firește, și muzica lui Prokofiev. Ea depășește oarecum canoanele obișnuite, și, după părerea mea, tocmai acest lucru constituie un avantaj.

Nu încapă nici o îndoială că

baletul sovietic este un fenomen extraordinar și mi-am exprimat în repetate rânduri dorința ca teatrele din U.R.S.S. și Marea Britanie să inaugureze cit de curînd schimbul de regizori și dansatori. În ceea ce mă privește, aș vrea ca un maestru de balet sovietic să vină la Londra pentru a lucra cu trupa de la Covent-Garden. La sfîrșitul acestei luni, va sosi la Moscova, la invitația Ministerului Culturii, marea noastră regizoare Ninette de Valois. Întreprinde această călătorie pentru a vedea spectacolele și a face cunoștință cu organizarea învățămîntului în școlile sovietice de balet”.

Sovieticii — a declarat în încheiere lordul Drogheda — sînt îndreptățiți să se mîndrească cu progresele lor.

Poemul eternei tinereți comuniste

Pe vremuri, după prezentarea primelor succese mondiale ale avangardei cinematografice sovietice pe ecranele din străinătate, clamoarea admirativă a criticilor occidentali a lansat un termen devenit mai apoi celebru: „ritmul rusesc”. Copleșiți de vitalitatea irezistibilă a unei arte revoluționare, într-o epocă dominată de lirismul clotic al impresionistilor francezi și de coșmarurile patologice ale expresioniștilor germani, esteții formalismului descopereau în ritmul furtunos al imaginilor, în uluitoarele racorduri simbolice, în nemaiîntîlnitele metafore plastice și racursiuri ale filmelor sovietice, o nouă formulă de montaj sau un nou

Ufimțev și Alioșka Akışin constituie de fapt sinecdoca poetică a istoriei unei întregi generații eroice. Și tot atât de convins sînt că va deslăși sensul superbe metafore a „voluntariatului”, ca o organică pasiune a dăruirii, a muncii și luptei pline de sacrificii pentru triumful unui ideal, care vibrează emoțional în fiecare episod al filmului.

Dar tocmai aici stă geniul regizorului care, pe trunchiul viguros al unei acțiuni de frescă îmbrățișînd o perioadă de două decenii — din 1930 pînă în 1950 —, perioadă străbătută de numeroase evenimente istorice (construcțiile cincinalelor, războiul din Spania, agresiunea japoneză, Marele Război pentru

Insemnări pe marginea filmului „Voluntarii”

stil. Adepții cultului forme nu înțelegeau pe atunci că „ritmul rusesc” care distrugea învechitele forme artistice era însuși ritmul invincibil al comunismului, e. presia revoluționară a unei ideologii revoluționare.

S-au scurs ani și decenii și continuitatea principiilor inovatoare ale avangardei s-a transformat într-o tradiție fecundă a cinematografului sovietic. Iar ceea ce au însemnat „Crucișătorul Potemkin”, „Mama”, „Furtună deasupra Asiei” și „Pămîntul” pentru arta cinematografică a Revoluției din Octombrie sau „Marele cetățean” pentru epoca marilor cincinale, reprezintă astăzi, în noua epocă istorică, filme ca „Zboară cocorii”, „Pe Donul liniștit” sau ca acest captivant „Voluntarii” — adaptarea cinematografică a amplului „roman în versuri”, creat de poetul Evgheni Dolmatovski.

Dedicat eternei tinereți a Comsomolului leninist, „Voluntarii” face parte dintr-o trilogie cinematografică, a cărei introducere intitulată „Ei au fost primii” evoca faptele eroice ale comsomolștilor în anii războiului civil. Cu „Voluntarii”, regizorul Iuri Egorov promovează însă o formulă artistică îndrăzneată, pe măsura operei literare care a inspirat-o.

Un „roman în versuri”, simbioză a două genuri literare o-puse, rămîne totuși o operă esen-

Apărarea Patriei), a grefat bogată vină de lirism cinematografic. Pe ecran se desfășoară, în ritmul torrențial al vieții, văzute cu ochii poetului, evenimente istorice și tragedii individuale. Vîrsta biologică a personajelor se schimbă și ea, adolescenții febrili de odinioară devenind oameni maturi, încărungiți în neostoita luptă a vieții. Dar fiecare episod în parte, și înlănțuirea lor, reiau mai amplu, mai avîntat, imnul închinat eternei tinereți comsomoliste, bucuriei de a munci și de a lupta pentru gloria patriei socialiste.

Exegeza lirică a acestui dens material epic a fost realizată cu concursul tuturor mijloacelor de expresie cinematografică: jocul actorilor, efectele plastice ale încadraturilor, ritmul montajului, culoarea, comentariul muzical. Iată, de pildă, cum condensează regizorul într-o pregnantă metaforă plastică și sonoră imaginea subiectivă a tragediei războiului. În momentul izbucnirii războiului, mîinile unei femei lînesc pe un geam două benzi de hîrtie încrucișată, ca o hidoasă cicatrice. În timp ce uruiatul sinistru al bombardierelor spoșește în intensitate. Cînd zorile păcii victorioase s-au ivit, aceleași mîini vor jupui benzile de hîrtie, înlăturînd parcă prin acest gest simbolic stigmatele oribile ale războiului

Cadru din film

țial lirică, transpunînd în imaginile subiective ale poeziei faptele realității obiective. Simbolul, metafora, hiperbola — instrumentele specifice ale artei poetice — vor trebui deci să condenseze și să explice evenimentele vieții și acțiunile unor personaje lirice. Compoziția specifică a poemului lui Dolmatovski impunea, prin urmare, o nouă modalitate artistică în adaptarea cinematografică, o formulă care să îngăduie spectatorilor să înțeleagă esența lirică a întîmplărilor și personajelor, simbolurile imaginilor cinematografice. Nu voi povesti subiectul acestui film pentru că mi se pare zadarnic să rezumi conținutul unui vast poem cinematografic. De altfel, nu mă îndoiesc că spectatorul înțelege singur, de la primele episoade că destinele celor trei eroi lirici ai filmului, Kolea Kaitanov, Slavka

Dar „Voluntarii” vizualizează lirismul nu numai prin metafore plastice, ci și prin sensuri metaforice.

Jocul protagoniștilor, din rîndul cărora se detașează personalitățile artistice ale Elinei Bistrițkaia — energia și devotația soției a inginerului Kaitanov — și ale excelenților actori P. Scerbakov, M. Ulianov și Leonid Bikov s-a supus și el legilor poeziei, sugerîndu-ne tot timpul printr-o gamă de mijloace expresive valorile simbolice ale personajelor.

Cu „Voluntarii”, poem realizat prin mijloacele celui mai pur și emoționant lirism cinematografic, realismul poetic înregistrează o nouă victorie.

Emil Suter

Piese străine pe scenele sovietice

Printre amănuntele care rețin din prima clipă atenția călătorului străin care vizitează Uniunea Sovietică, fie că acesta se află la Moscova sau la Riga, la Odesa ori la Leningrad, este și faptul că majoritatea spectacolelor teatrale sovietice se joacă cu casa închisă. Arhiconscuta formulă „Pentru azi nu mai sînt bilete”, este și ea un indiciu dintre cele mai concludente despre importantul loc pe care teatrul îl ocupă în viața cotidiană a omului sovietic.

Repertoriul teatrelor este foarte variat, cuprinzînd alături de creațiile dramaturgiei clasice ruse și sovietice, numeroase piese străine aparținînd celor mai diferite epoci și țări.

Comediile lui Molière și Goldoni, dramele lui Victor Hugo și Schiller, figurează permanent pe afișele multor teatre. Și, pentru că această latură a activității teatrale sovietice este mai puțin cunoscută cititorilor, vom încerca să prezentăm cîteva amănunte pe care le socotim interesante. Ce piese și ce autori

dramatici străini preferă spectatorii sovietici? O scurtă incursiune în repertoriul actuali stagiuni teatrale este concludentă: atît în domeniul dramaturgiei clasice, cît și în cel contemporan, teatrul italian și francez se situează pe primul loc (108 teatre sovietice prezintă piese ale clasicilor italieni și francezi și 96 de teatre piese ale autorilor moderni din Italia și Franța).

Urmează, firește, piesele dramaturgilor englezi, în frunte cu tragediile și comediile lui Shakespeare, succedate de piesele spaniole, chineze și germane. Dintre creațiile autorilor străini, cele mai îndrăgite sînt piesele lui Eduardo de Filippo. Șase dintre cele mai importante colective teatrale din Moscova au pus în scenă piesele popularelor dramaturg italian. Printre acestea cităm „Filumena Marturano”, prezentată la teatrul Vahtangov, „De Pretore Vincenzo”, la teatrul „Stanislavski”, „Questi fantazii” la Teatrul de dramă și comedie ș. a.

Cu foarte mult succes se joacă pe scena teatrului Vahtangov piesa lui Alfred Gehri „Etajul al VI-lea” în regia lui N. Grițenko, artist al poporului al R.S.F.S.R. Un amănunt semnificativ în legătură cu această piesă: biletele pentru spectacolele din lunile ianuarie și februarie au fost vîndute în întregime încă din decembrie. Un spectacol foarte interesant și original îl constituie „Rugămintele pentru cei rămași în viață” de Jacques Deval, jucat de colectivul teatrului „Ermolova” din Moscova. Actrița I. Kiseliova are o mare creație în rolul eroinei principale a acestei piese.

O caracteristică a tuturor pieselor străine montate pe scenele din U.R.S.S., o constituie profunzimea cu care actorii și regizorii sovietici pătrund concepțiile autorilor, veridicitatea cu care reușesc să redea trăsurile personajelor, lumea lor spirituală, ca și atmosfera specifică fiecărei piese.

„Veac nou“ la Cluj

Vineri 20 martie a.c. la Casa prieteniei romino-sovietice din Cluj a avut loc o consfătuire cu cititorii și prietenii revistei noastre. Consfătuirea a fost prezidată de prof. univ. Alexandru Roșca, vice-președinte al Consiliului regional A.R.L.U.S..

În cuvîntul său, reprezentantul redacției noastre a informat pe cititorii clujeni asupra eforturilor colectivului redacțional în vederea îmbunătățirii conținutului și a aspectului grafic al revistei.

Au urmat discuții, la care și-au adus contribuția tov. Breban, judecător la Tribunalul din Cluj, Adalbert Bagași, de la complexul C.F.R., Gheorghe Mareșan, de la C.A.M.-Cluj, Radu Bădilă, prof. Ion Helgiu, prof. Ed. Felsegy, lector Mircea Vaslu, Titus Furdul de la filiala Institutului romino-sovietic și alții.

Vorbitorii au subliniat aportul revistei la informarea cititorilor despre mărețele realizări ale Uniunii Sovietice, patria constructorilor comunismului. În același timp, prietenii noștri clujeni au exprimat o serie de critici și deziderate îndreptățite față de revista noastră. Au cerut, de pildă, să fie informați mai operativ despre discuțiile științifice și filozofice care au loc în Uniunea Sovietică, despre ultimele realizări în domeniul fizicii nucleare, despre remarcabile realizări dobândite de oamenii sovietici în toate ramurile de activitate, realizări care constituie un neprețuit izvor de experiență pentru oamenii muncii din țara noastră.

Mai mulți vorbitori au criticat slaba legătură a revistei noastre cu cercurile intelectualității clujene, care ar putea aduce o contribuție la dezbaterile problemelor legate de întărirea și dezvoltarea continuă a legăturilor culturale și științifice cu cercurile de specialitate sovietice.

De asemenea au fost făcute și alte sugestii prețioase pentru lărgirea cadrului de probleme dezbătute în paginile „Veacului nou“.

Mulțumind participanților la această consfătuire, tov. prof. univ. Alexandru Roșca a relevat utilitatea ei, importanța stringentă legăturilor dintre redacție și cititori.

Poșta redacției

IONIȚA CONSTANTIN — Gorneni. Concursul ale cărui dezlegări ni le trimiteți s-a încheiat de mult.

ȘTEFAN STAVARACHE și STAN CRISTEA — București. Ne pare rău, dar nu am putut reține nimic din cele trimise.

TEODOR POPESCU — Lipănești. 1 — Nu, cu cerneală. Reușita depinde și de calitatea cernelei. 2 — Una sau două greșeli neînsemnate nu contează.

IOAN HENȚIU — Deva. Denumirile orașelor sînt inexact transcrise: Curse în loc de Kursk, Novosibirac în loc de Novosibirsk, ș.a.m.d.

EMERIC ISZAK — Poldari. Vă mulțumim pentru interesanta dv. propunere. Vom studia posibilitățile punerii ei în aplicare.

DUMITRU MOGA — Văculești. Între timp ați luat probabil cunoștință de rezultatele anchetei concurs, care au fost publicate în numărul 10 al revistei noastre.

G. CONSTANDACHE — Tuzla. 1 — Pentru a coresponda cu tinerii sovietici, vă stau la dispoziție listele de adrese ce apar aproape în fiecare număr al revistei noastre. 2 — Scrieți pe adresa: Moscova — Radio, Emisiunea pentru România.

MIHAIL MICLE și MI-MOSA MACREA (?) — Constanța. Adresați-vă unei reviste literare.

CONTINENTUL

CEA MAI NORDICA ține ferată din lume a fost construită în Districtul Național Evdenk, între orașele Norilsk și Dudinka. Acestea sînt situate mult deasupra cercului polar, la o latitudine corespunzătoare cu centrul insulei Grönland.

GRUPUL de stațiuni termale din Caucaz numit „Minerale vodni“, cuprinzînd localitățile Kislovodsk, Esentuki, Piatigorsk ș.a., și-a celebrat a 150-a aniversare. Apele lor tămăduitoare sînt utilizate în tratamentul unor maladii cardio-vasculare, ale aparatului digestiv, nervoase, al tulburărilor metabolice etc. Numai cele trei stațiuni amintite au găzduit anul trecut 300.000 de persoane.

POETA Satin Abdikerimova este membră a Alhozului kirghiz „Frunze“ (raionul Kirov) și a Uniunii Scriitorilor din U.R.S.S. Ea a debutat în presa locală acum 20 de ani și a continuat să publice versuri — are pînă acum trei volume — fără a înceta munca în colhoz.

CASTORII populează de mult riurile Belorusiei. În prezent, acest vinat prețios se acclimatizează și în regiunile răsăritene. Peste cîțiva ani, în riurile siberiene vor trăi mulțimi de castori, urmașii celor cîteva sute de exemplare capturate în Belorusia și transportate în Siberia.

SCRIITORII FRANCEZI au fost editați în U.R.S.S. în 50 de limbi, cu un tiraj total de 162 milioane exemplare. Recordul îl deține Ch. Perrault, (35 de ediții, tiraj 11.828.000), urmat de Al. Dumas, P. Merimé, H. Balzac, E. Zola, A. France, V. Hugo R. Rolland, J. Verne, Molière, Flaubert etc.

ÎN PORTUL LENINGRAD au acostat anul trecut aproape 600 de vapoare străine, din 28 de țări.

FRĂȚII Aslanșvili din Tbilisi posedă o colecție originală: 80 de ediții ale poemului lui Șota Rustaveli „Viteazul în piele de tigr“, apărute în diverse limbi la diverse epoci.

PRIMA CASA din Novosibirsk a fost construită abia acum vreo 65 ani. Astăzi, orașul poate fi asemuit, ca mărime și frumusețe, cu multe din capitalele europene. Cartierele aflate pe cele două maluri ale „marelui fluviu Obi“ sînt legate între ele prin uriașe poduri metalice. Orașul siberian se mindrește pe drept cuvînt cu frumoasa sa Operă, cu centrul de televiziune, cu șantierul și cu viața sa culturală bogată.

U. R. S. S.

Stalino, Piața Teatrului

„Ora A.R.L.U.S.“

Desfășurînd o tot mai intensă activitate de popularizare a actualității sovietice, organizațiile A.R.L.U.S. din București contribuie la întărirea și lărgirea muncii cultural-politice în rîndurile masei largi.

Astfel, comisiile A.R.L.U.S. din întreprinderi și instituții inițiază conferințe și seri literare, prezentări de filme și jurnale vorbite etc. În ultima vreme, Consiliul orășenesc A.R.L.U.S. București a început să folosească o nouă formă eficientă de răspundere a cunoștințelor despre Uniunea Sovietică. Cu sprijinul studioului de radioficare din București, care numără peste 100.000 de abonați, a fost organizată o emisiune specială, denumită de acei care o urmăresc „Ora A.R.L.U.S.“ Prin intermediul difuzorului, oamenii muncii din cartiere și comunele învecinate orașului sînt ținui în curent cu cele mai noi aspecte din viața de toate zilele și din munca oamenilor sovietici. La cele de mai sus se adaugă popularizarea manifestărilor A.R.L.U.S. care au sau vor avea loc în București.

În cadrul acestei emisiuni un număr de oameni ai muncii care au vizitat Uniunea Sovietică și-au împărtășit impresiile culese în cursul vizitei lor. Mai multe reportaje s-au ocupat de cei trei sateliți artificiali ai Pămîntului, precum și de cea-laltă mare realizare a științei și tehnicii sovietice — lansarea rachetei cosmice, care a devenit prima planetă artificială a sistemului nostru solar.

„Ora A.R.L.U.S.“ informează cu regularitate despre apariția și conținutul noilor cărți sovietice editate în țara noastră, precum și despre recenzii organizate de raioanele A.R.L.U.S. Abonații studioului sînt ținui la curent cu piesele sovietice puse în scenă de teatrele din capitală. Au fost difuzate, de pildă, cronici la piesele „Omul cu arma“, „Zboară cocorii“, „Intervenția“. În același timp, au fost prezentate cele mai noi filme realizate în studiourile sovietice.

Pentru îmbogățirea acestor emisiuni, apreciate de ascultători, planul de muncă al Consiliului orășenesc A.R.L.U.S.-București prevede sporirea continuă a varietății temelor abor-

date. Așa, de pildă, în curînd va fi înfățișată activitatea unor comitete de bloc din marile orașe din U.R.S.S., se va vorbi despre ultimele noutăți din magazinele sovietice, vor fi prezentate noile cartiere ale Moscovei, activitatea deputaților sovietici dintr-un raion și altele.

Trebuie menționat că emisiuni A.R.L.U.S. sînt transmise și de stațiile de radioamplificare ale unor fabrici din București ca, de pildă, de stația uzinelor „23 August“, a „Întreprinderii poligrafice nr. 2“, a Morii „Constantin David“ ș.a.

Consiliul orășenesc A.R.L.U.S.-București își propune să mențină o strînsă legătură cu ascultătorii postului de radioficare din Capitală, pentru a dobîndi sugestii care să asigure o îmbunătățire continuă a emisiunilor „Ora A.R.L.U.S.“

Spiridon Bulete
secretar al consiliului
orășenesc A.R.L.U.S.-
București

Succesul expoziției „U.R.S.S. în plin avînt al construcției comunismului“

După ce a reputat un mare succes în Capitală, fiind vizitată de peste 155.000 cetățeni, expoziția „U.R.S.S. ÎN PLIN AVÎNT AL CONSTRUIRII COMUNISMULUI“ organizată de Consiliul General A.R.L.U.S., în care sînt expuse dublurile celor trei sateliți artificiali ai Pămîntului lansați de Uniunea Sovietică, se bucură de un viu succes și în regiunile unde s-a deschis pînă în prezent. Astfel, în regiunea Stalin, în răstimp de 5 zile, expoziția a fost vizitată de peste 30.000 oameni ai muncii. În regiunea Hunedoara expoziția a fost vizitată de peste 35.000 de oameni ai muncii din oraș și din centrele muncitorești din regiune.

În momentul de față, expoziția se află la Timișoara, unde numai în primele zile a fost vizitată de 30.000 oameni.

Expoziția urmează să fie deschisă și în orașele Cluj, Baia Mare, Tg. Mureș, Bacău, Iași, Craiova etc.

Cu prilejul aniversării nașterii lui Gogol

Cu prilejul aniversării nașterii lui N. V. Gogol între 1—5 aprilie Consiliul General A.R.L.U.S., în colaborare cu instituțiile de cultură, va organiza o serie de manifestări care vor evoca momente din viața și opera marelui scriitor rus.

Astfel, la Casa prieteniei romino-sovietice din București va avea loc o seară literară, în cadrul căreia vor fi citite, în interpretarea actorilor de frunte ai Teatrului Național „I. L. Caragiale“, fragmente din lucrările lui N. V. Gogol. Un număr de scriitori vor ține conferințe în principalele centre culturale ale țării. De asemenea, la casele prieteniei romino-sovietice, la casele de cultură ale studenților și în cluburi muncitorești vor fi organizate expuneri, seri literare, ore de lectură, concursuri. Vor fi ținute prelegeri la facultățile de filologie și la multe școli medii din întreaga țară. Teatrele — atît cele din Capitală cît și din principalele centre — vor prezenta, în premieră sau reluări, piese din repertoriul gogolian.

În București și în centrele regionale vor fi amenajate expoziții unde vor fi expuse lucrări ale marelui scriitor rus apărute pînă acum la noi în tîlmăcire romîneasă și în limbile minorităților naționale iar editura E.S.P.L.A. — „Cartea Rusă“ a scos de sub tipar al VI-lea volum din operele lui N. V. Gogol.

Incheind ASIGURĂRI DE VIATĂ LA ADAS

dati dovadă de PREVEDERE realizată ECONOMIE participati la TRAGERILE LUNARE DE AMORTIZARE

Se aduce la cunoștința participanților la concursul

TRENUL PRIETENIEI de 1 Mai la Moscova

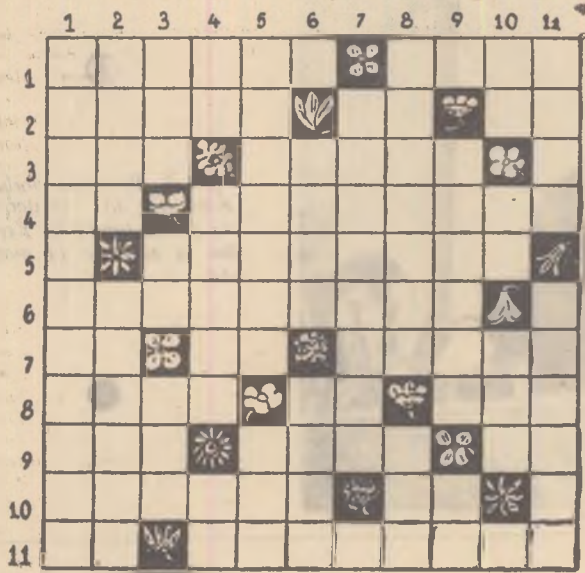
că soluțiile jocurilor și taloanele corespunzătoare trebuiesc trimise pînă la 31 martie 1959.

Soluțiile vor fi trimise prin poștă sau predate în plic închis la Consiliul orășenesc București sau la Consiliile regionale A.R.L.U.S. în raza cărora domiciliază concurenții.

După această dată nu se acordă nici o amînare.

F L O R I

ORIZONTAL: 1) Floarea care... zboară noaptea. — Arbore înalt, ale cărui frunze, bă-

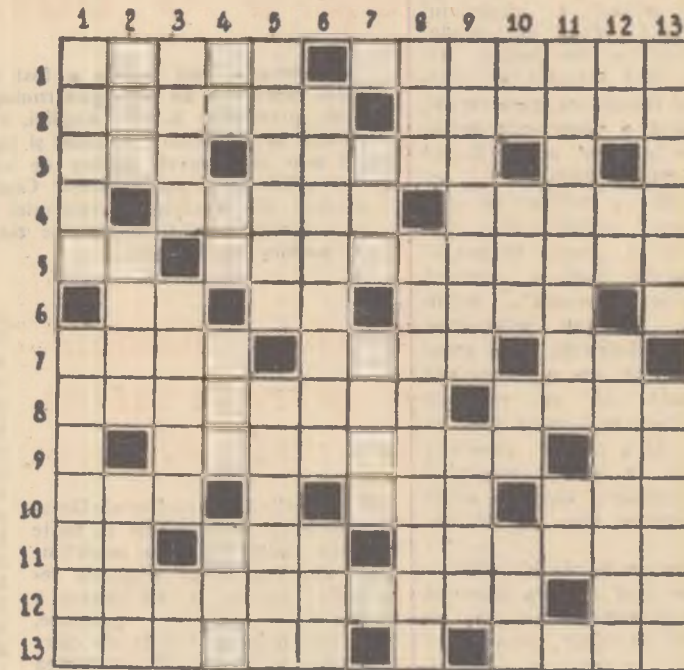
tute de vânt dau naștere unui freamăt, ca un susur de izvor. 2) Afluent al Mureșului. — Acui! — O tele-sărutare! 3) Rang. — Ghimpos. 4) Ris la început și la sfârșit. — Floarea care... te imploră (8 cuv.) 5) O floare care... taie și spintecă (pl.) 6) Floarea din... Faust. 7) La horă — Acui! — O floare mai mult decât albă! 8) Intre roși (pl.) — Hei! Din nou. 9) Fir. — Din floarea soarelui. — Sparge lemne. 10) Floarea numită și „rozetă”. — Cute! 11) Brăzdez pământul. — Floare... la ureche!

VERTICAL: 1) Floarea care... pînge. 2) Floarea... ochiului — Mină de fier. 3) Calm. — Un capăt de trandafir — Lac mic. 4) În portul nostru — Tătari (od) — Cel mai mic la table. 5) Acoperit — Flori stropite. 6) Floarea tinereții — Sitrnește risul. 7) Înfașurare înșelătoare (pl.) 8) Floarea a înviată, dar jata bai! Motiu de incurcătură. 9) Plantă tropicală (pl.) — Persoana treia. 10) Cea mai mică operă. — Tei! — Bucuc 11) Flacăra... din pom — Floarea... îndrăgită de ea!

Nocturnă

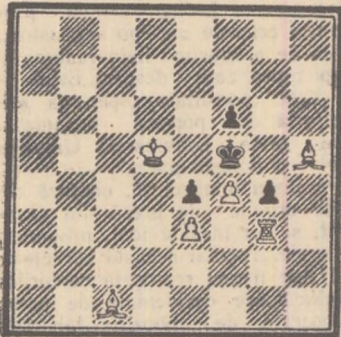
ORIZONTAL: 1) Mare scriitor clasic rus, autorul povestirilor „O noapte de mai”, „In noaptea de ajun” etc. — Scriitor sovietic, autorul romanului „Zile și nopți”. 2) Geniul aerian din comedia „Visul unei nopți de vară” de Shakespeare. — O mure și una de nopți! 3) La o comedie bună — „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război” de Camil Petrescu. 4) „Peste virfuri... luna / Coțru și bate frunza lin” (M. Eminescu) — Colțul somnoroșului. 5) Sint — Vălu nopții (pl.). 6) Compară — Oare — Oraș în U.R.S.S. 7) Pe cerul nopții — Piatră — Un fel de „07”. 8) Soare artificial — Culcușul soarelui. 9) Becul străbunicilor — Hei! 10) Pământ mitologic — Zău așa! — Cărunt. 11) Rima precedentului — Filcele mosorului — Verbul veștilor bune. 12) Operă de Bellini — Și latinește. 13) Produsă — „Astfel, într-a vecinicii noapte pururea adincă! Avem clipa, avem... care tot mai ține încă” (M. Eminescu).

VERTICAL: 1) Scriitor rus și sovietic, autorul piesei „Azilul de noapte” — A flata, a măguli. 2) Fluviu în U.R.S.S. — Afe neîncurcate. — „De lumină, ca tîlharii, / Se ferește binișor. / Pe ferești se suie noaptea / Dibuind încelșor” (M. Eminescu). 3) Exteriozitate mută. — A reduce la zero — M3. 4) Oreste! — Sfirșitul unei lumînări — Acum — Personaj feminin din piesa „Azilul de noapte”. 5) Veche provincie franceză — Maimușărit. 6) De noapte (pl.) — Fata din temă. 7) Pronumele zgrăcitului — Fata din „Apus de soare” de Barbu Delavrancea. 8) Mirare — Își pierde vremea în petreceri de noapte. 9) Stil — Nume bărbătesc. 10) Cea mai mică oală de pământ — Urechiate — Diftong cu limba lui Virgiliu — Unu! mare și unu! mic, noaptea pe cer. 11) Linxul nopții — În sus! 12) Te căuta Diogene cu felinarul — Particula condițională. Pasăre răpitoare de noapte. 13) Altot — Muzică și dans, după apusul soarelui.

SAH • SAH • SAH

PROBLEMA NR. 41
R. Kofman (Moscova)

(Alb: Rd5, Tg3, Nc1, Nh5, Pp. e3, f4. Negru: Rf5, Pp. e4, f6, g4).

De data aceasta, o problemă-glumă! Enunțul formulat de autor, fără să fie o păcăleală de 1 aprilie, este menit să vă pună puțin în incurcătură și să vă facă să zîmbiți... după ce veți găsi soluția. Deci: albul își la ultima mutare înapoi și dă mat în 2 mutări!

O PARTIDA DIN MECIUL LENINGRAD-BUDAPESTA

De curînd s-a disputat la Budapesta un foarte interesant meci între echipele reprezentative ale Leningradului și Budapestei. Fiecare formație a fost compusă din cîte 9 jucători și două jucătoare. Echipa Budapestei a arătat o formă excepțională, reușind ca după două tururi să mențină un rezultat de egalitate (11:11). În turul al treilea, jucătorii sovietici au luat însă conducerea cîștigînd cu 8:3. Scor final: 26½:17½.

Iată o interesantă partidă jucată în acest meci:

DESCHIDEREA ENGLEZA

Alb: L. Portisch (Budapesta)
Negru: M. Taimanov (Leningrad).

1. c4 e6 2. Cc3 Nb4 3. e4 (Cu 3. d4 Cf6 s-ar fi putut ajunge în apărarea Nimzovici, dar Taimanov a scris o carte despre această apărare astfel că Portisch, lucru explicabil, evită să intre în ea) 3... c5 4. Dg4 (Albul vrea să tragă folos din slăbirea punctului g7) 4... Rf8 5. Cf3 Cf6 6. Dh4 d6 7. Ne2 Cc6 8. 0-0 h6 (La rîndul său, negrul intenționează să atace dama albă) 9. d3 Th7! (Pregătește înaintarea g7-g5) 10. Ce1 (Negrul amenința prinderea damei albe prin g7-g5 urmat de Ch5 sau e6-e5, de aceea albul ia sub control cîmpul h5) 10... Cd4 11. Nd1 g5 12. Dg3 e5 13. h4 (Negrul încearcă să-și elibereze puțin poziția) 13... Ce6 14. Cc2 N: c3 15. b: c3 Cf4 16. d4? (O încercare de a deschide centrul care se va termina cu totul defavorabil pentru alb) 16... Tg7 17. Dh2 C: e4 18. Nf3 C: c3 19. d: e5 d: e5 20. Nb2 g4 21. Nd5 Sau 21. N: c3 g: f3 22. N: e5 Ch3+23. Rh1 f: g2+ 24. C: g2 f6 cu atac cîștigător pentru negru) 21... Cce2 + 22. Rh1 g3! 23. f: g3 C: g3+24. Rg1 C4e2+25. Rf2 Df6 + și albul a cedat.

IN CURIND PE ECRANELE CAPITALEI

MINGEA

O NOUA PRODUCȚIE
A STUDIULUI CINEMATOGRAFIC BUCUREȘTI

Scenariul și regia:
LEONID LEIMANIS

Imaginea:
V. MASS

Muzica:
M. ZARINI

cu
**G. RITENBERG,
L. SMIT, B. PRIEDIT, L. BERZINI,
A. KALNINI, V. VILIPA, A. ZIEMELE, N. MURNACK**

Filatelic

CENTENARELE ANULUI

Anul 1959 prevede, printre alte evenimente filatelice, și o serie de centenare.

Unul dintre aceste centenare, al Columbiei, va comemora apariția primelor mărci ale acestui stat. Celelalte însă vor avea ca obiect primele emisiuni ale unor state și orașe autonome care și-au încheiat de mult existența. În rîndul acestora se situează, în ordinea apariției mărcilor, fostele orașe libere germane Hamburg și Lübeck, colonia britanică Bahamas și fostele state italiene Sicilia și Romagna. La acestea se adaugă, într-o categorie aparte, mărcile primei emisiuni franceze pentru colonii.

În 1959 se împlinesc 100 de ani și de la apariția primelor mărci ale insulelor Ionice, arhipelag grecesc care, în urmă cu un veac, se afla sub protectorat britanic.

După prăbușirea dominației lui Napoleon, care le cucerise de la venețieni, insulele Ionice (Corfu, Keftalonia, Zante etc.) fuseseră trecute sub „protecție” britanică. Abuzurile protectoratului britanic au determinat însă populația grecească din arhipelag să poarte adevărate lupte de eliberare, una dintre manifestările curente în acest sens fiind și boicotarea mărcilor cu chipul reginei Angliei.

Din această cauză, exemplarele uzate din această emisiune sînt foarte rare, populația arhipelagului preferînd să achite taxa poștală în numerar, la expediere, decît să folosească noile mărci engleze.

LOZ IN PLIC

OFERA CISTIGURI PE LOC
PINA LA
2000 lei
PRETUL UNUI LOZ ESTE DE 3 LEI

Notă

O academie originală

Cine nu cunoaște aristocraticul salon al ladyei Spirwell, adevărată școală a birfelii, în care ladies și gentlemen care-l frecvențează se întrec în arta birfelii, în născocirea a fel și fel de intrigi? Missis Clackit, una din cele mai active membre ale acestei școli a desfăcut nu mai puțin de șase căsătorii. În urma manevrelor ei, trei oameni și-au pierdut dreptul la moștenire, iar nouă tinere pe-rechi s-au despărțit. Dar, n-are nici un rost să re-po-vestim comedia lui Sheridan, „Școala birfelilor“.

Și totuși, trebuie să arătăm aici, mașinațiile actua-lilor maestri ai birfelii și intrigilor au întrecut cu mult pe cele ale eroilor lui Sheridan. Iată, de pildă, una dintre cele mai proas-pele: doi dintre cei mai ver-sați membri ai Camerei re-prezentanților — democratul Harlong și republicanul Jadd au prezentat Congre-

războiului rece, încă nu. După părerea susamintitei gazete, această instituție ar trebui înființată de îndată, în scopul unei „mai eficien-te protecții a țărilor asia-tice, africane, a celor din zona Oceanului Pacific și America Latină“ împotriva infiltrării ideilor comuniste...

Se poate prevedea încă de pe acum că concursul pentru ocuparea posturilor la această „academie a războiului rece“ va fi deosebit de se-ver. La titlul de viitor „a-cademician“ ar putea con-cura, între alții, și zia-riștii americani Joseph Al-sop și David Lawrence, se-natorul Dodd ca și alții a-depți infocați ai „războiului rece“. La titlul de „acade-mician“ ar mai putea as-pira, fără îndoială, și sena-torul Humphrey, care, recent, a făcut o importantă decla-rație în acest sens. Luînd cuvîntul la Milwaukee, se-natorul i-a învinuit pe con-ducătorii sovietici că, chi-purile ar „oscila în pragul războiului, după o manieră specific rusească“. Acți-o-nind conform principiilor ladyei Spirwell, care recu-noștea că are o reputație proastă, că nu cunoaște des-fătare mai mare decît a- ceea de a coborî reputația altora la nivelul reputației ei, Humphrey încearcă acum să arunce vina pe nevinovați.

Nici un fel de birfeală nu poate însă asigura succesul politicii americane „de pe poziții de forță“, respinsă cu minie de întreaga omenire. Asemenea încercări de a în-teți „războiul rece“ nu pot duce decît la demascarea definitivă în ochii popoare-lor a acestor adversari ai colaborării internaționale. Parafrazîndu-l pe Sheridan nu putem spune decît că „În fața sentinței unui astfel de tribunal, însăși birfeala va fi nevoită să-și închidă plis-cul“.

sului american un proiect de lege cu privire la înființarea în S.U.A. a... „unei academii a războiului rece“!

Strălucita idee, care a văzut lumina zilei între zidurile Capitolului, a fost imediat însușită de ziarul new-yorkez „Daily News“. „Unchiul Sam — scrie „Daily News“ — nu-și po-ate cumpăra prietenii și nici întări pozițiile anticomuniste ale vecinilor săi numai prin pomeni în dolari“. Se știe că în S.U.A. există ne-numărate școli militare, dar o instituție de învățămînt superior merită să pregă-tească „cadrele“ necesare

Prompt și ieftin

Încercați să susțineți că autoritățile de la Bonn nu împiedică difuzarea, în Germania occidentală, a publicațiilor cu caracter fascist. Încercați să susțineți acest lucru după ce autoritățile vestgermane au confiscat, recent, fostului funcționar de vamă Gustav Flohr din Bad-Piermont, 42 de exemplare ale revistei fasciste „Der Weg“, editată în Argentina.

Ei bine, alții! că difuza-rea celor 42 de exemplare ale acestei publicații, la care colaborează fasciști notorii de teapa unui von Leers, fost conducător al Uniunii hitleriste a studenților, ofițeri nazisti ca Ru-del și Roehmer, văduva lui Ludendorff, Degrelle, — conducătorul fasciștilor bel-gienți a fost interzisă, cu desăvîrșire interzisă.

Aceste 42 de exemplare au reușit deci să umple pa-harul răbdării autorităților de la Bonn, deși cu puțin timp înainte de confiscare fuseseră vindute doar... 16.000 de exemplare din a- ceeași revistă Ciudată at-titudine, dacă ținem seama că în R.F.G. publicația „Der Weg“ este importată

lunar, fără nici o restric-ție.

E împede: cele 42 de exemplare cu pricina au fost confiscate din cu to-tul alte motive. Probabil că prin confiscarea lor, un oa-recare a vrut să pozeze în „campion al democrației“.

Confiscare... Dar în ce fel? Camera a patra a tri-bunalului teritorial din Lüneburg a hotărît ca Gustav Flohr să fie despăgubit cu cîte o marcă pentru fiecare exemplar confiscat...

Și, ca să nu existe nici-un dubiu asupra acestei hotărîri, președintele tribu-nalului a adăugat: „Hotă-rirea noastră trebuie să servească ca exemplu de ce înseamnă respectarea le-galității la noi în țară“.

Grăitor exemplul De dra-gul unei acțiuni politice, autoritățile de la Bonn își permit să cheltuiască, în ultimă instanță, 42 de mărci...

Prompt și ieftin!

(Din „Literaturnaia gazeta“)

N. S. Hrușciiov vorbind ziaristilor la conferința de presă ținută la Kremlin în ziua de 19 martie a.c.

Spre o conferință la nivel înalt

Întreaga lună martie a fost dominată de influența covârșitoare exercitată de nota guvernului sovietic adresată la începutul lunii guvernelor S.U.A., Angliei, Franței, ca și altor guverne, cu privire la problema germană și la convocarea unei conferințe la cel mai înalt nivel. „Briza de vînt proaspăt a timpurilor noi“ care a intrat și pe ferestrele Capitolului din Washington venea evident, din Răsărit, iar începutul de dezgheț în „războiul rece“, pe care l-au salutat numeroase ziare vest-europene, își are ca loc de pornire tot Moscova.

Vechea metodă a ignorării devine tot mai ineficace

Propunerile constructive ale Uniunii Sovietice, recunoscute în toate cercurile opiniei publice nepărtin-toare din Vest drept singurele rezonabile pentru o soluționare a complicatei probleme germane, n-au mai putut fi tratate de către guvernele occidentale după vechea și compromisă metodă a ignorării. Curentul mondial în favoarea necesității tratativilor la nivel înalt nu mai putea fi stăvilit fără ca factorii de răspundere occidentali să-și fi asumat riscuri care încep să-i depășească.

Pe lângă propunerile rezonabile conținute în nota din 2 martie, guvernul sovietic a mai făcut ul-terior, prin glasul lui N. S. Hrușciiov, o serie de precizări care au limpezit și mai mult lucrurile, făcînd ca ideea tratativilor — adevărată stea polară a politicii externe a statului sovietic în actualul impas Est-Vest să treacă înaintea ideii nefericite a „fermității“ cu orice preț. Iar conferința de presă ținută la Moscova de N. S. Hrușciiov a limpezit într-atît poziția guvernului sovietic în problemele zilei, încît pînă și profesio-niștii răsălmăcitorilor și insinuărilor clasice n-au mai îndrăznit să in-voce vreun argument măcar ap-arent valabil împotriva întîlnirilor la nivel înalt.

Premierul englez Macmillan, dintre conducătorii occidentali sin-gurul susținător al necesității tra-tativilor la nivel înalt, și-a terminat seria dialogurilor cu colegii săi francez, vest-german și canadian, fără rezultate prea vizibile. În schimb — și poate contrar aștep-tărilor multor sceptici — Macmil-lan a avut ceva mai mult succes în S.U.A. Ca urmare a conciliabulelor Macmillan—Eisenhower s-a anun-tat că ideea conferinței la nivel înalt e acceptată și de guvernul american.

Acest rezultat al convorbirilor Eisenhower—Macmillan este indi-rect un succes al diplomației sovie-tice, care a dat tot timpul dovadă de o extraordinară suplete.

În așteptarea răspunsului puterilor occidentale la nota din 2 martie a guvernului sovietic, presa mon-dială își exprimă de pe acum satis-facția pentru faptul că miniștrii de externe ai marilor puteri se vor întîlni în mai la Geneva, iar șefii de guverne în iulie sau august.

Presa occidentală este în măsură să arate că în convorbirile anglo-a-

mericane la cel mai înalt nivel s-a făcut simțită influența inevitabilă a convorbirilor anterioare anglo-sovietice la același nivel. O probă evidentă o constituie în primul rînd însuși faptul că președintele Eisenhower a acceptat necesitatea convocării „semiautomate“ a conferinței șefilor de guverne, de unde pînă acum eventualitatea unei în-tîlniri cu ceilalți conducători de state era condiționată de președin-tele S.U.A. de altă parte de „dacă“, încît se putea trage concluzia că o astfel de conferință nu are deocam-dată nici o șansă de a fi convo-cată.

Presa engleză, în dorința de a marca un punct împotriva Departamentului de Stat, atribuie meritelor personale ale premierului Macmil-lan convertirea președintelui Eisen-hower la ideea conferinței la cel mai înalt nivel. Să nu uităm însă, că declarațiile făcute de N.S. Hrușciiov la conferința de presă de la Kremlin au fost apreciate de ace-leași ziare engleze ca putînd avea o influență pozitivă asupra rezulta-tului tratativilor dintre Macmillan și Eisenhower. S-a scris chiar că hotărîrea nezdruccinată a Uniunii Sovietice, confirmată din nou la conferința de presă a lui N.S. Hrușciiov, de a duce tratative cu pu-terile occidentale, „întărește“ po-ziția lui Macmillan.

Presa americană e nevoită să recunoască

„De dragul adevărului — scrie „New York Herald Tribune“ — trebuie să recunoaștem că Hrușciiov a și obținut un prim succes, silin-du-i pe conducătorii americani să facă ceea ce n-ar fi vrut nici în ruptul capului“.

Aplaudînd cu satisfacție realizarea unui prim pas în reluarea dialogu-lui Est—Vest, opinia publică este îndreptățită să se întrebă cum vor evolua viitoarele convorbiri și care sînt șansele realizării unui început de destindere în relațiile actuale încordate. Poziția Uniunii Sovie-tice este prea bine cunoscută și în această privință nici imaginații comentatori ai presei occidentale nu-și permit speculații fantaziste. Întrebarea este însă — ce vor face puterile occidentale la conferința miniștrilor de externe și la întîl-nirea șefilor de guverne?

În comentariile care însoțeau re-zultatul convorbirilor anglo-ameri-cane, ziarul „Manchester Guar-dian“ se arăta mai optimist decît altădată, apreciînd că „s-ar mai putea ajunge la un anumit acord“, mai cu seamă — adăuga acest

influente ziar englez — în condi-țiile actuale, cînd se pune problema „salvării noastre de o nimicire nucleară“. „Daily Express“ arată că ideea „de a duce tratative cu U.R.S.S., necesitatea contactelor între oameni în legătură cu pro-blemele cruciale ale epocii noastre... ideea de a suprima neincrederea și suspiciunea care despart Estul — de Vest“ constituie „speranța împăr-tășită de poporul britanic“... care „este convins că Uniunea Sovietică dorește pacea“.

Pe lângă bunăvoință, observă di-ferite organe de presă din Occi-dent, se cer însă și idei, propuneri concrete. Tocmai această sărăcie de idei este mereu reproșată cercurilor conducătoare occidentale de presa democratică, de opoziția laburistă britanică și de diferiți observatori lucizi. Occidentul, care s-a mîrgi-nit în ultimii zece ani să-și men-țină trupele în Germania occiden-tală — scria nu de mult revista en-gleză „New Statesman“ — „a ignorat problema germană și a lă-sat să treacă aproape un deceniu fără să facă nici o propunere cons-tructivă în vederea rezolvării ei“.

Este rîndul puterilor occidentale

Cunoscutul ziar vest-german „Westfälische Rundschau“, criti-cînd ultima cuvîntare rostită de președintele Eisenhower la postu-rile de radio și televiziune, subli-niază că „a duce tratative înseamnă în același timp să fi gata a face concesii, iar concesii trebuie să facă ambele părți“.

Majoritatea ziarelor engleze, cîștigată mai de mult de partea tezei tratativilor, atrage atenția Washington-ului că propunerea u-nor „obiective nerealiste“ de către puterile occidentale în cadrul trata-tivilor nu va duce la rezultate utile“.

Cu ce procent de bune intenții s-ar putea prezenta liderii ameri-cani la masa negocierilor? Dacă e să-l credem pe Donnowan, cores-pondentul din Washington al zia-rului „New York Herald Tribune“, „există anumite propuneri pe care guvernul S.U.A. este gata să le examineze, dar cînd vine vorba de acțiune, el va deveni foarte cir-cumspect“.

Toate aceste întrebări, care pre-ocupă în acest moment întreaga o-pinie publică a globului, nu vor întîrzi să-și capete răspunsul. N. S. Hrușciiov a declarat că Uniunea Sovietică va face totul pentru ca tratativele miniștrilor de externe să se desfășoare cu succes și să se găsească soluția necesară problemelor arzătoare. Dar acest lucru — a adăugat premierul so-vietic — depinde, firește, nu numai de noi ci și de guvernele altor state.

După ce a dat dovadă de atîta bunăvoință și înțelegere, Uniunea Sovietică e în drept acum să aștepte un gest corespunzător din partea celorlalte puteri

M. Mihail